

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Nova spomlad?

Odkar se je poglobila furija svetovne vojne, čutimo tudi v vesoljni cerkvi nek nov dih življenja. Saj so ravno v povojni dobi nastale vse velike okrožnice papeža Pija XI. Širokopotezno in plemenito so zajele vse, kar je zrastle iz globlin zgodovine. Slehera izmed njih je zrasla iz pravičnega vrednotenja družabnih organizmov, ki so več kot pa organizacije, ki so človeško delo, medtem ko so družabni organizmi delo božjih rok. Delovanje katoliške akcije, ki je vzcvetela v povojni dobi in ki naj bi po zamisli svetega očeta obnovila in prenovila človeški rod s tem, da ozdravi in osveži njegove žive organizme, delovanje te katoliške akcije naj bi torej ne služilo toliko oživljenju katoliškega udejstvovanja na površju, ampak mora omogočiti, da bo korenina vinske trte na novo poganjala in da bodo rast, cvet in sad, kakor v naravi, tudi v razvoju človeštva, dobivali svoj življenjski princip naravnost in samo od vinske trte katoliške vere. Lajski naj bi postali te nove trte, vsajene v koreninah, in po njih naj bi se izlivala reka notranjega verskega življenja iz korenine v vse javno udejstvovanje.

Papeževe okrožnice so to zamisel o nalogah katoliške akcije sijajno raztolmačile. Tako je okrožnica o krščanski družini vzpostavila v vsej svoji lepoti svetlo krščanskega zakona in je nudila vse pripomočke, da v družini ne pride do veljave samo božji zakon, ampak da se v njej oživljuje tudi božji življenje. Okrožnica »Quadragesimo anno« je pokazala, kako se naj človeška družba zgradi na naravnih osnovah krščanskega socialnega reda in je jasno zvezala nov družabni red z verskimi osnovami vsega življenja. Tretja velika okrožnica o misijonih je pokazala novemu pomlajevalnemu pokretu nova, široka obzorja, ki so odprla novih vidikov za razdobje, ki tone v nacionalističnih ožinah. Krono vseh okrožnic pa tvorijo okrožnica o Kristusu Kralju, ki veže zamisel o božjem kraljestvu z mislijo o božjem voditeljstvu in ki znova utrjuje avtoriteto v nepremakljivih temeljih božje oblasti.

Človek se ne more ubraniti vtisa, da gori po vseh teh okrožnicah nek nov, svet plamen, saj so ta papeževa pisma več kot pa navadne izjave svetega očeta in veje iz njih diha časa, ki preživlja velikanske pretresljaje. Ali se ne zdi, da vsa ta pisma kličejo po neki totaliteti, po neki vseobsegajoči polnosti in popolnosti, ki naj bi bila utrjena v živem, pretvorjačem ognju evangelija? Ali se ne zdi, da ta pisma ne govorijo več samo posameznim otrokom cerkve, ampak da so naslovljena na človeštvo? Ali ne razodevajo oni katolicizem, ki nima ničesar opraviti s cerkvenim egoizmom, ampak ki se briga za velike, splošne potrebe odrešenega človeškega rodu?

Ko gledamo vsa ta nova dejstva, ko opazujemo ves ta nov razvoj, bi se morali pač vprašati, če ta nov ogenj tudi že povsod in dejansko gori. Povsod, to se pravi, v vsaki edinci katoliške skupnosti, kot so naši krščanski domovi, naše župnije, samostani, škofije. Povsod, to bo v viharju novega ognja marsikaj preperlega kratkomočno razpadlo v nič in ostalo bo samo to, kar je živo in sveže.

Ali ememo govoriti o novem gibanju katoliških laikov v velikem stilu? Ali je tisti ozko-srčni mehaničen duh, ki je otrpil vse naše društveno življenje, izginil? Ali je tiste ljubosumnosti, ki je v demagogični pretiranosti organizatorične histerije onemogočila vsak skupni nastop za velike cilje, med nami že konec? Ali smo se v vsem mišljenju in delovanju prekrvali v potrebi po totalnosti, po polnosti, po neizbežnosti, ki jo zahteva nova doba, v katero prehajamo? Ali smo svoje oči že dvignili višje in smo z njimi objeli, nad svojimi malenkostnimi skrbmi in brigami, velike interese one skupnosti, ki se je sukal in vrtel, ponižen sluga vsakega malo krepkejšega duhovnega vetra? Ali se je vrnilo med nas to, kar smo vsi pogrešali, kar smo vsi želeli nazaj, namreč moč, močnatost, značaj? Velika gibanja, ki od časa do časa derejo preko zemeljske oble, zahtevajo moč, ljudi z velikim srcem in z velikim, svetlim ognjem. Ljudi, ki so se od malega naučili prenašati pest življenja in ki so v polnem obsegu razumeli jednako pesem naše dobe, ki pravi, da bodo naklo vsi oni, ki niso znali biti kladivo.

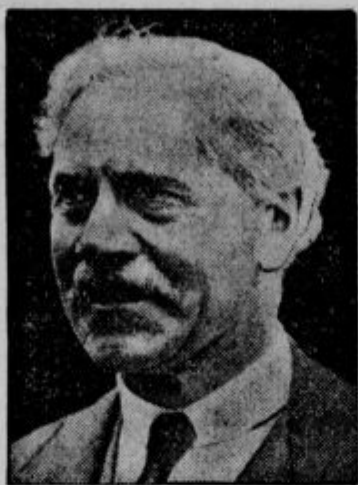
Ali ni res, da vsi pričakujemo v razmahu našega katoliškega pokreta nekaj sličnega, kot je bila tista božja beseda: Naj postane luč, ki je prodira v vesoljno temo in na mah dala vesoljstvu oživljujejoč princip luči? Mi pričakujemo nekaj posebnega, kar je navdajalo Kristusa, ko je v svoje nežne roke, katerimi je gladi in nedolžna ličica malih otrok, vzel trd bič in v sveti jezi, ki je tlela v njegovih očeh, pognal mešetarje iz božjega hrama! Ali nekaj, kar so doživeli prvaki katoliške cerkve, ki so govorili narodom v neznanim jeziku, a so jih razumeli, ker je govorilo iz njihovih oči in vrela iz njihovih src bolj jasno, kakor pa to more izraziti beseda.

Življenje božje cerkve prihaja iz božje korenine in zato se to življenje razvija. Vse zlo, vse kar je naprjeno proti cerkvi, živi le od tega razvoja. Najprej morajo zrasti sadovi in šele potem jih lahko sovrazniki zastrupijo. In to najnevarnejše zastrupljanje najlepših sadov krščanskega razvoja iz korenine ven je tudi bilo mogoče le, ker je ta razvoj rodil le sadove. Obramba se mora tedaj vršiti le okrog korenine in mora uspeti, da se bo božje življenje v polnih curkih nemoteno prelivalo iz korenine in v trte in stebila. Na tem braniku stoji katoliška akcija svetega očeta. Na tem braniku pa je treba polnih mož širokih pogledov, aktivnih, značajnih.

Sveti oče je označil čisto jasno sovražnika naše dobe: boljševizem v kakršnikoli obliki. Socialni boljševizem, nacionalni boljševizem, gospodarski boljševizem, to so le razna imena

Svetel žarek iz Londona

Predlagan je znesek 4 milijard Din



MacDonald predsednik londonske gospodarske konference

Plenarna seja ekonomske konference, ki je bila napovedana za četrtek, se je pričakovala po 14-dnevem odmoru, v toku katerega se je nadaljevalo delo v podkomisijah in posebnih odborih za proučevanje posameznih vprašanj in predlogov, z velikim zanimanjem. Poseben pomen ji je pridil dnevni red, na katerem se je nahajalo vprašanje javnih del in sovjetskih predlogov o ekonomskem nenapadanju. Po izjavah Amerikancev, naj bi se naproti konferenci osredotočili na vprašanje organizacije in finansiranja javnih del, s katerimi je lahko brezposelnosti in vladajoči depresiji najbolje od pomoči. Iz Zeneve je na to razpravo prispela posebna delegacija Mednarodnega urada dela, da obrazloži svoje stališče, apelira na zbrane predstavitelje vlad in iznese svoj program. Zveza Narodov je bila za to razpravo sestavila spomenico, kateri je priložen seznam najvažnejših javnih del, ki bi jih bilo izvršiti.

Spomenica Zveze narodov

Spomenica je bila sestavljena na podlagi resolucije Zveze Narodov od 24. septembra 1932.

Osnovan je bil poseben odbor za študij, ki je preučil poslane predloge vlad po treh kriterijih:

1. Borba proti brezposelnosti.
2. Produktivnost prelaganih javnih del.
3. Mednarodna važnost predloženih načrtov.

Jugoslavija je vpisana v seznamu javnih del, ki ga je osvojila Zveza Narodov za sledeče postavke:

- | | |
|--|---------------------|
| 1. za zgradbo cest | 137,510,000 šv. fr. |
| 2. za zgradbo ene železniške proge in mostu čez Donavo | 50,500,000 šv. fr. |
| 3. za zgradbo belgrajskega pristanišča | 10,200,000 šv. fr. |
| 4. za izboljšanje železniškega omrežja | 180,000,000 šv. fr. |
| Skupaj | 378,200,000 šv. fr. |

Komisija je iz tega načrta sprejela sledeča dela, ki imajo prednost, ker se smatrajo za rentabilna:

- | | |
|---|---------------------|
| za zgradbo cest (1. točka) | 137,510,000 šv. fr. |
| in za izboljšanje železniškega omrežja (4. točka) | 180,000,000 šv. fr. |
| Skupaj | 317,500,000 šv. fr. |

Govor našega delegata I. Mohoriča

Razprava je pričela z uvodnim govorom predsednika Upravnega odbora Med. Urada Dela Sir Atul Chatterjeja, nato je predložil Francoz Cahen-Salvador, za njim pa jsl. delegat Ivan Mohorič, ki je takoj uvodoma izjavil, da želi po obširni splošni debati o politiki javnih del, glede katere se vsi več ali manj strinjajo, preiti na konkretnizacijo vprašanja. Ako se program del Z. N. nanaša predvsem na Jugoslavijo, Romunijo, Bolgarijo, Poljsko, Letonsko in Madžarsko, ni to prazen slučaj, kajti v odboru Z. N. so bili najizbranejši strokovnjaki, ki so podrobno razmotirali vso ogromno množico predlogov, ki so jih bili prešli in iz njih izbrali samo one, ki imajo poleg važnosti za zaposlitev delovnih sil tudi zajamčeno rentabilnost in pred-

Zagrebiška vremenska napoved: Lahno oblačno in jasno. Precej stalno in toplo.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno in toplejše vreme.

za isto zlo. In temu nasproti je sezidal obrambno zidovje s svojimi okrožnicami. Protij diktaturi kolektiva je postavil svet ideal družine, protij diktaturi enega stanu ideal stanovsko organizirane družbe, protij diktaturi krvi ideal vesoljne krščanske družine odrešenih bratov in Kristusa, protij vesoljni propagandi brezboštva ideal misijonske službe, protij diktaturam samovolje ideal božjega kraljestva, izhajajočega iz večnega veličastva Stvarnika.

Danes gre zopet sv. Frančišek po svetu okrog. V njegovem srcu gori nov ogenj. Njegove oči pozdravljajo sonce, mesec in zvezde. Koder hodi, poganjajo cvetke in ribe in ptice prisluškujejo njegovim besedam in besedam njegovih naslednikov. Najrevnejši in ne najbogatejši človek je prvi zapel pesem o solncu, ker jo je črpal iz neizčrpljivih zakladov božjih. Nova pomlad? Dal Bog, da bi bila!

Friedrich Muckermann D. J.

Predlogi za javna dela v Jugoslaviji

vsem pa, ki imajo mednarodni značaj in pomen. Ako je ta odbor predložil konferenci detajliran program, ki ga je sprejel, kar posebno podpira, enoglasno, je to storil radi tega, ker je bil prepričan, da je sila v teh državah največja.

Predlagana javna dela naj bi se izvršila s pomočjo mednarodnega sodelovanja pod vodstvom

strokovnjakov Z. N. Agrarne države ne razpola-gajo same z zadostnim kapitalom, njihova kreditna kriza je znana in splošna, ali one imajo sirovine in delavne moči, željne dela, ki bi se angažirale za izvršitev teh del. Govornik tu posebno poudarja važnost zboljšanja železniškega omrežja in cestne mreže v Jugoslaviji za velik mednarodni promet.

Zakaj podpirati agrarne države?

Marsikomu bi se utegnilo zdeti čudno, da je Odbor Z. N. sestavil program javnih del, ki vsebuje samo agrarne države, ki izkazujejo vendar po raznih statistikah najmanjše število registriranih brezposelnih. Čudno bi se zdelo, da niso tu vsebovane države z milijoni kvalificiranih delavcev, ki so brez zaposlitve.

Odgovor na to je kratek in jaseen:

Res je, da nimamo po uradnih statistikah registriranih milijonov brezposelnih. — toda ne sme se pozabiti, da je prirastek prebivalstva v agrarnih državah neprimerljivo večji kot v visoko razvitih državah zapada in severa. Pred vojno smo lahko ta prebitek izseljevali in oddajali v industrijske centre zapada in v prekomorske države. Danes je ta možnost takorekoč odvzeta — pa ne samo to — marveč se nam vračajo v domovino še tisti, ki so bili odšli v borbi za kruhom preko morja in za meje.

Inicijativa v industriji, ki prihaja po večini le od zunaj, je odpočetka sedanje depresije popolnoma prenehala — kaj nam torej preostaja? V poljedelstvu je nemogoče zaposliti več ljudi, kot jih je že, ker niti tega ne moremo prodati po cenah, ki bi kriše proizvodne stroške, kar pridelamo s sedanjimi delovnimi silami moremo vsak dan manj in vedno manj izvoziti. Prirastek prebivalstva pa se ni zmanjšal in tako nastaja socialno zlo, ki ga je treba lečiti. Baš v organizaciji javnih del vidimo najboljšo možnost, da to zlo ublažimo in zmanjšamo.

Rentabilnost javnih del v Jugoslaviji

Javna dela v naši državi imajo dokazano visoko rentabilnost in mednarodni pomen.

Ocenjujmo nato program del za Jugoslavijo. opozarja govornik konferenco tudi na izredno važnost izgradbe mreže mednarodnih telefonskih kablov skozi Jugoslavijo in Balkan v Orijent. Oni so za bodoči razvoj trgovskih stikov z bližnjim vzhodom najvažnejšega pomena. Danes končajo mednarodni kabli na severni meji Jugoslavije, ker se

dela radi nastale krize niso mogla nadaljevati. Zelo sam tranzit jamči za rentabilnost teh naprav ne glede na notranji promet, ki vedno bolj narašča. Ugotavlja, da je bila zadeva proučavana že na več mednarodnih konferencah in da so načrti zanje že davno gotovi.

Zaključujoč svoj govor predlaga, da se dopolni program del v omenjenem smislu in se priključuje francoskemu predlogu za ustanovitev stalne institucije, ki naj izvrši vsa potrebna predela za izvršitev javnih del.

Nadaljevanje v Washingtonu

London, 17. julija. Ž. V nekaterih krogih se trdovratno vzdržuje vesti, da se konferenca ne bo sestala zopet v Londonu, temveč v Washingtonu. V tem slučaju mislijo, da bo imela večji uspeh. Ameriški kongres se bo sestal v mesecu januarju 1934 in do tedaj bo vsekakor Rooseveltov gospodarski eksperiment pokazal nekatere rezultate. To bo morda delovalo na uspeh konference, ker bo ameriška vlada kot domačin pokazala mnogo več volje, da olajša delo konference. Splošno verujejo, da se bodo težkoče lahko premostile in da se bo svetovna gospodarska konferenca lahko nadaljevala v Washingtonu.

Sovjetski protest

London, 17. jul (a) Sovjetski delegat Ozerski je poslal gospodarskemu odboru svetovne gospodarske konference pismo, v katerem protestira proti kanadskemu očitku, da prodaja Sovjetska Rusija svoj les v nelojalni konkurenci in po cenah, ki so tako nizke, ker izrablja svojo lastno delovno moč. Ozerski dokazuje v svojem pismu, da Sovjetska Rusija vodi svoja podjetja na podlagi trgovskega knjigovodstva in da se cene ruskega blaga določajo po pravi vrednosti proizvodnje. Sovjetska Rusija je edina država, pravi Ozerski, v kateri se je življenjski standard v zadnjih letih dvignil.

Novo Podonavje Načrt, ki ga podpira Avstrija

Dunaj, 17. julija. tg. Iz današnjega uvodnika »Reichpost«, ki je datiran iz Budimpešte, je razvideti, kako si krogi pri avstrijski vladi in tudi drugod predstavljajo trgovsko-politični novi red v Podonavju. Kar se v tem članku predlaga, je v bistvu razširjeni načrt Tardieuja, ki ga je lani predlagal na londonski konferenci štirih velesil. List trdi, da bodo bližnji dogodki dokazali, da smatra Pariz in Rim tozadevna vprašanja v istem duhu. Domneva se lahko, da sta v tem oziru tudi v soglasju z Londonom. Misel je ta, da bi se klavzula o največjih ugodnostih razširila tako, da bi krila prednostno postopanje podonavskih držav. Podonavske države bi morale misliti na to, da

trgovsko-politično zadovoljijo tudi obmejne velesile, posebno Nemčijo, Italijo in Poljsko. Udeležba teh držav pa ne more obstojati v enostavnem članstvu. Donavska zveza se mora obvezati, da ne bo zvišala gotovih carinskih postavk, ki najbolj interesirajo sosedne države, morala jih bo celo znižati. Kot protidajatev bi lahko posebno Nemčija in Italija dovolili enako prednostno postopanje za agrarne presečke donavskih držav, kakor jih dovoljujejo Avstriji in Českoslovaški. Donavska zveza bo morala skupno trgovsko politiko spopolniti s finančnimi in trgovsko-političnimi dogovori.

Po podpisu pakta štirih:

Bodoče naloge novih zaveznic

Težišče pakta

London, 17. julija. tg. Kakor pišejo »Times«, leži težišče pakta štirih velesil v francosko-italijanskem sporazumu, ki bo dovedel do tega, da poneha napetost odnošajev med Italijo in Jugoslavijo in s tem tudi med Malo zvezo. Ker ima Italija na drugi strani dobrohotne interese za Avstrijo in Madžarsko, vsebuje pakt obliko konstruktivne centralno-evropske politike. List izrekla apel Benešu in Titulescu, naj uveljavita svoj vpliv konstruktivno.

Angleška sodba

London, 17. jul. ž. »Times« pišejo o paktu četvorice in poudarjajo, da vsekakor podpis tega pakta pomeni znatno zblizanje med Francijo in Italijo. Spornih vprašanj med obema državama je zelo mnogo. Tako so ta sporna vprašanja v severni Afriki, Sredozemskem morju predvsem pa v jugovzhodni in srednji Evropi. Vsekakor podpis tega pakta ne bo tangiral dobrih odnošajev med Italijo in Madžarsko ter Italijo in Avstrijo. Če bo radi podpisa pakta štirih sedaj prišlo do večjega zapiranja in prisrčnega sodelovanja med Italijo in državami Male zveze, bo rezultat ta, da bo v srednji Evropi zavladalo politično zblizanje v interesu vseh srednjeevropskih držav, kar bo zelo ugodno za vzpostavitev stabilne politike in gospodarskih razmer v Podonavju. Kar se tiče vprašanja revizije mirovnih pogodb, se ne more zanikati, da države Male zveze revizijo odločno odklanjajo. V tem oziru sta dr. Beneš in Titulescu danes v Evropi merodajni osebnosti.

Podaljšanje romunsko-italijanskega prijateljstva

Rim, 17. julija. tg. Italijansko-romunski prijateljski pogodba, ki je bila sklenjena l. 1927 in bi potekla 18. julija, je bila danes četrtič podaljšana.

Rusija in Poljska

Karel Radek poveličuje Gdinjo

Gdinja, 17. jul. Z. Urednik »Izvestij« Karel Radek je obiskal tudi luko Gdinjo ter do podrobnosti proučil tamkajšnje razmere. Nato je podal predstavniku »Gazete Polska« sledečo izjavo: »Mnogo sem slišal o Gdinji, vendar pa so mi šele neposredni vtisi pokazali, kako ogromno delo je izvršila Poljska v Pomorju. Razvoj Gdinje je dokaz, da je bilo to pristanišče gospodarska nužnost. Danes je Gdinja zgodovinsko dejstvo, ki se ne da več zanikati. Obramba nadaljnjih pogojev za razvoj Gdinje ni samo obramba miru, temveč rezultat velikih naporov. Prepričan sem, da bo Gdinja mnogo doprinesla k okrepljenju zvez med Sovjetsko unijo in Poljsko ter ji iskreno želim nadaljnji srečni razvoj.«

Bilanca poljske zunanje trgovine v prvem polletju je bila zaključena z aktivnim saldnom 57 milijonov zlotov. Vrednost uvoza je znašala v tem polletju 377 milijonov zlotov, izvoz pa je dosegel 434 milijonov zlotov. Po statistiki poljske zunanje trgovine se v Poljsko uvažajo sirovine in polizdelki, medtem ko je izvoz izdelanih predmetov skoraj popolnoma prepovedan. Zvišal se je izvoz potom kompenzacijske zamenjave predvsem z Rusijo.

Herriot poide v Rusijo

Pariz, 17. jul. (a) »New York Herald« poroča, da je sovjetska vlada včeraj povabila bivšega predsednika francoske vlade Herriota, naj obišče Sovjetsko Rusijo. Herriot bo po poročilu tega lista prispel v Odeso 27. avgusta. Tu ga bo počakal francoski poslanik v Moskvi Charles Alphand. — Tukajšnji politični krogi so sprejeli vest o odhodu g. Herriota v Rusijo z velikim zanimanjem. Herriot je, kakor znano, predsednik zunanjega odbora poslanske zbornice. Današnji »Le Matin« pristavlja leti vesti pariškega izdaja »New York Herald«, da se bo Herriot, preden sprejme sovjetsko povabilo, posvetoval o tem s predsednikom francoske vlade Daladierjem.

Zablode nemške revolucije:

Nove stranke - veleizdaja Brutalnosti novih zakonov o konfiskaciji premoženja političnih nasprotnikov

Berlin, 17. julija. U. Nemška vlada je končala pretekli teden z objavo cele vrste novih zakonov, ki posegajo globoko v razvoj notranjepolitičnih prilik in gospodarstva v Hitlerjevi Nemčiji.

Prvi zakon tiče nemškega državljanstva. Vlada si pridržuje pravico, da vse podelitve nemškega državljanstva od 1918 do 1933 ovrže, ako bi smatrala, da so novi državljani Nemčiji škodljivi. Razveljavljenje se raztega tudi na ženo in na otroke. Nemski državljani, ki živijo v inozemstvu in o katerih se ve, da so svoji domovini škodovali moralno in materijalno, lahko izgubijo nemško državljanstvo brez nadaljnega. Isto se zgodi državljanom, ki se odzivi, naj se vrnejo domov, niso hoteli odzvati. Vlada ima pravico v tem primeru zaseči tudi vse njihovo premoženje, ki pripada nemški državi.

Drugi zakon obravnava vprašanje premoženja državi sovražnih elementov. Zakon o razlastitvi komunističnega premoženja se raztega na premoženje socialdemokratske stranke v Nemčiji. Semkaj spadajo tudi vse organizacije, ki podpirajo marksizem. Notranji minister ima vse pravice, da v tem pogledu odločuje po svoji uvidenosti. Po tem zakonu notranji minister lahko razlasti vsakega in vse, ki jih smatra za državni škodljive.

Tretji zakon se nanaša na nove stranke. Vse dosedanje politične stranke so razpuščene, obstoja sama ena, to je narodno socialistična stranka. Vsak povratek k strankarskemu življenju je odslej nemogoč. Poskusi, da bi se ustanovljale nove stranke, se bodo strogo kaznovali in sicer s kaznimi, ki so predvidene za zločine veleizdaje. Parlament in politične stranke so za vselej izginile iz nemške države.

Četrty zakon uvaža Hitlerjev pozdrav — pozdrav z iztegnjeno roko — kot uraden pozdrav, ki se ga morajo poslušati vsi državni uradniki. Hitlerjev pozdrav je odslej pozdrav nemškega naroda.

Nadaljnji zakoni tičejo gospodarskih vprašanj, bančnih zavodov, industrijskih podjetij. Banka za nemške industrijske obveznice je »izenašena«. Zakon znižuje število upravnih svetnikov in imenuje ljudi zastopnike iz »delavske fronte, ki bodo v imenu delavstva sedeli v teh zasedanjih. Drugi zakon se peča z državnimi dobavami. Javna dela oddaja samo posebej za to ustanovljena državna ustanova. Vsako vmešavanje, vsako podpiranje protekcionizma, vsako pritiskanje se bo odslej

strogo kaznovalo. Nadaljni zakon prinaša zanimive omejitve pri izdelavi cigar, ker hoče z omejitvijo strojne obrate zaposliti čim več delavstva in izboljšati tobačne izdelke. Nato pride cela vrsta zakonov o podpiranju ustanovitve samostojnih kmetijskih domov, o nadzorovanju trgov in gibanja cen za živila, zakon o ukinitvi avtonomnih pošt na Bavarskem in v Badenju, zakon o ustanovitvi prisilnih kartelov v primeru, da bi karteliziranje po mnenju vlade bilo potrebno iz kakeršnega koli vzroka javne koristi. Poseben zakon hoče sečiti privatno trgovino malih trgovcev, ki se ne morejo braniti pred konkurenco velikih, drugi zakon uvaža stroga navodila za nadzorovanje stanovanj tako v pogledu cen kakor v pogledu zdravstvenih pogojev. Zopet drugi zakon, eden najvažnejših med njimi daje osnovna načela za izgradbo stanovanjske državne organizacije. Nato sledijo manjši zakoni o pridelovanju mleka, o znižanju obrestne mere za poljedelske kredite, ter nov zadržalni zakon, ki hoče preprečiti konkurenco združenih podjetij.

Mandate odlaga o

Berlin, 17. julija. tg. Dosedanji predsednik centromove frakcije v pruskem deželnem zboru, prelaf prof. dr. Lauscher je odložil svoj poslanski mandat. Dr. Lauscher je pripadal pruskemu deželnemu zboru od 1. 1919 dalje.

Zagonetni umori

Frankfurt am Main, 17. julija. Z. Znani narodni poslanec dr. Schäffer je bil umorjen na zagoneten način. Znan je iz bockheimske afere, katero je sprožil on, ko je izdal nekatere osebe, ki so bile v to afero zapletene. Bil je član narodno-socialne stranke, iz katere pa je bil pozneje izključen. Neznani morilci so ga trikrat ustrelili in so ga davi našli mrtvega v nekem gozdu.

Zakaj se listi ukinejo?

Berlin, 17. julija. Z. Pruski ministrski predsednik Göring je prepovedal za tri mesece izhajanje »Deutsche Allgemeine Zeitung«. Glavnega urednika tega lista so zaprli v koncentracijski tabor. Razlog za prepoved izhajanja je, da je list reproduciral vesti dunajskih listov, da je general Balbo kršeni žid.

skupno z dr. Petrovičem in dr. Kohnom, nato je bil v Parizu kot zastopnik srbskega Rdečega križa. Po končani vojni je stopil v pokoj kot sanitetni polkovnik. Od tedaj je začel proučevati naša kopališča in zdravilišča in je bil do leta 1928 v Brncih privatni zdravnik. Tu si je stekel za razvoj tega kopališča velike zasluge. Leta 1927 je kandidiral na listi tedanjega predsednika vlade Velje Vukičevića. Izvoljen je bil za narodnega poslanca. Leta 1928 je nato postal minister za socialno politiko in narodno zdravje. Leta 1931 pa je bil imenovan v državni svet.

Pokojnik je bil ena najmarkantnejših oseb naše prestolnice. Bil je član zdravniške zbornice, Rdečega križa, predsednik Društva prijateljev Francije, predsednik društva dopisnikov inozemskih listov in mnogih drugih društev. Bil je dalje član upravnega odbora državne hipotekarne banke in član upravnega odbora »Avalac«. Napisal je mnoge strokovne članke.

Pred kratkim je odpotoval v Francijo. Zaradi majhne rane na ušnici si je v Parizu prejšnji teden nenadoma zastrupil kri. Vsa zdravniška pomoč je bila zaman, in sredi je dr. Čeda Mihajlovič umrl zaradi zastrupljenja.

Naši medicinci na Poljskem

Berlin, 17. julija. I. Z. ladjo »Kralj Aleksander« je davi odpotovala na Poljsko večja skupina naših absolviranih medicincev in medicink, ki bodo prebili počitnice v praksi po poljskih bolnišnicah. Poljske oblasti bodo nudile našim akademikom vse ugodnosti in olajšave, da si bodo lahko ogledali vse tamkajšnje ustanove. Poleg medicincev je odšlo na prakso tudi več drugih akademikov, po večini tehnikov. Naši akademiki hočejo na ta način vrniti poljskim akademikom medicincem, ki so prispeli včeraj v Belgrad ter bodo prebili počitnice v praksi po naših bolnišnicah.

Ne gozda ne denarja

Iz gospodarstva kočevske premoženjske uprave

Z ozirom na članek pod zgornjim naslovom, ki smo ga bili objavlili dne 28. junija t. l. v številki 145, smo prešli sledeči popraveki:

Uglednemu

uredništvu »Slovenca«

v Ljubljani.

Podpisani sem bil prevzel koncem meseca marca 1930 od kr. banske uprave v Ljubljani nalogo, da poskusim izvesti sanacijo Mestne hranilnice v Kočevju, ki je bila zašla v obupen gmotni položaj. Po čigavi krivdi, tukaj nočem razpravljati. Ogrozila pa je celotno kočevsko gospodarstvo, ker mora občina za vlogo Mestne hranilnice kot regulativnega denarnega zavoda in za obrestovanje teh vlog jamčiti z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. V svrhu sanacije mi je bilo poverjeno gerentstvo Mestne hranilnice in gerentstvo Mestne premoženjske uprave koncem meseca marca, županstvo pa koncem meseca aprila 1930.

Ko sem prevzel Premoženjsko upravo, se je pričelo ugovarjati, da ta za vloge Mestne hranilnice ne jamči. Izvojeval sem odločbo upravnega sodišča v Celju, ki je potrdilo, da jamči tudi Premoženjska uprava. V času prevzetja te uprave je bil narasel dolg, ki je nastal z nakupom prej Kajfeževga posestva za visoko pretrgano ceno Din 3.311.100 po Mestni hranilnici in ki ga je prevzela s temi posestvi Premoženjska uprava, že na okroglo Din 3.500.000.

Zaga, ki je bila s pripadki kupljena za skoraj dvakratno cenilno vrednost, to je za Din 1.146.000, je bila ob prevzemu Premoženjske uprave po podpisnem v polnem obratu.

Maja meseca 1930 sem naprosil strokovnjaka v lesni industriji g. Gödererja v Ortnoku za izvedniško mišljenje, da li bi bilo ob tedanjih razmerah na lesnem trgu predelovanje lesa v lastni režiji rentabilnejše od prodaje na panju, ali narobe, in to zlasti glede na razmere v Kočevju. Njegov izvid se je glasil, da je predelovanje v lastni režiji na žagi Premoženjske uprave neprimerno rentabilnejše. Na podlagi tega strokovnjaka mišljenja se je obrat nadaljeval.

Ni res, da so se v tem letu bolj ko prej pojavile zahteve, da se ustavi sečnja lesa, res je marveč, da so bili glasovi za ustavitev prav redki, v prvi vrsti iz vrst konkurence, kar me je še bolj napotilo izvesti objektivno mnenje strokovnjaka. Tudi ni res, da so v tem letu začele cene lesu rapidno padati, res pa je, da so napram prejšnjim letom nazadovale. Rapidno so pa padale v letu 1931. Sečnja je pa bilo treba navzlic temu tudi v tem letu nadaljevati, ker je bil odkazani les še itak prezel in bi bil v kratkem popolnoma razvrednoten. Če bi ne bila banska uprava dovolila posekati desetletni etat v treh letih in bi se bil odkazoval letno skozi 10 let, kot je po sebi umevno vedno le starejši les, bi se ne bilo dobilo iz gozda v vsem času nič ali prav malo porabnega lesa, radi česar se eksploatacija gozda sploh ne bi bila izplačala. Ali bi se bil dobil ob takih razmerah, resen kupec za les na panju po kakršnikoli ceni, je vprašanje, tem bolj, ker je bilo notorično, da so bili takrat že izsekani najboljši in po legi najugodnejši predeli. Ker mora sedaj gozd do končnega desetletja počivati, bo, ker se niti celotni desetletni etat ni izkoristil, že z letom 1939, morda celo že nekaj

prej, donalal v smislu načrta o njega eksploataciji zopet trajno letni etat po 2195 kub. met. Ni torej res, da ni več mestnega gozda, res je marveč, da je mestnemu gozdu zasigurana trajnost v neomejenem obsegu.

Posebno groba neresnica je, da je bilo kdajkoli pri obratovanju žage Din 2.162.269,29 izgube, resnica je marveč, da ni bilo ne v celotni dobi obrata in ne v poslovnem letu 1932 pri obratovanju in trgovini lesa izdatnejših izgub, v celoti glede na zgoraj navedeno kvaliteto lesa, prav za prav nobenih izgub.

Bilanca Premoženjske uprave in njenega podjetja parne žage za ves čas obrata je bila razgrnjena 15 dni na občini vsakomur na vpogled. Nihče se ni zanjo zanimal, samo ena oseba je napravila neke prepise. Pravilno bi bilo, da bi ta oseba zahtevala k bilanci tudi kaka pojasnila, tem bolj, ker je očitno, da te bilance ni doumela, če je služil morda ta prepis člankarju za grajo gospodarstva.

Resnica je torej tale: Bilanca je točna, sloni pa na knjigah. Kajfeževa posestva so bila ob ločitvi podjetja od Premoženjske uprave kot podjetnika veliko nižje cenjena nego so bila kupljena. S to nižjo ceno so bila tudi knjižena. Stvarno je pa treba računati s ceno ob nakupu. Po tem računu se izkaže izguba iz obrata in prodaje lesa za vso dobo z Din 397.836,35, kajti prispevka Mestni hranilnici po Din 300.000 nismo dali in je treba to vpoštevati. Če pa uvažujemo, da je pri tej izgubi vračunanih Din 736.000 kot cena za les, ki ga je prejela žaga od Premoženjske uprave, in da bi bil ta les, kakor zgoraj navedeno, popolnoma razvrednoten, če se ne bi bil posekal, dobimo plus Din 736.000, minus Din 398.000, to je plus Din 338.000 dobička.

Torej gozd ostane in obrat je bil v bistvu aktiven, samo ne zadosti, da bi mogel kriti poleg lastnih obratnih stroškov še obresti od prevzetega dolga. To pa deloma radi slabe kvalitete lesa, v glavnem pa radi nečuvnega padca na lesnem trgu.

Ce še ugotovim, da ni res, da je imela uprava ob neki priliki ponudbo za prodajo lesa po Din 360—460 za kub. meter franko vagon in da je prodala pozneje isti les za Din 80—150, kakor tudi, da je banska uprava radi ovdabe z izvestne strani to zadevo preiskala ter dosežene cene kot času primerne odobrila, in če dalje ugotovim, da ni res, da je vodstvo podjetja v letu 1930 postavilo na milanski trg les mnogo ceneje kot drugi slovenski trgovci in s tem hotelo prekositi celo ruski dumping, dočim je res, da so bile baš ob prodaji na milanskem trgu v letu 1930 dosežene cene, za katere so Premoženjsko upravo zavidale druge lesne industrije v Kočevju in da v tem letu ruskega dumpinga sploh ni bilo, potem se pokaže ta članek šele v pravi luči.

Na odgovornost je treba poklicati zares izvestne osebe, toda to niso tiste, ki so se nesebično trudile, da izvečjejo kočevski gospodarski voz iz blata, pa so to vsaj začasno preprečile višje sile, marveč tiste, ki so pred leti z lahkomišljenostjo, ki se ne da opravičiti, ta voz v blato potisnile in ki tudi še sedaj vse store, da bi voz tam ostal.

Premoženjska uprava mesta Kočevja, 14. VII. 1933.

Načelnik uprave: Makso Kostanjevec.

Naši kontingenti za CSR

Praga, 17. julija. tg. Te dni so bili v Pragi zastopniki jugoslovanskega izvoznega zavoda, da se poravnajo difference o uvoznem kontingentu jugoslovanskih prašičev. Od celotnega kontingenta 5000 prašičev, ki je določen za julij, se je odkazal Jugoslaviji kontingent 2000. Majski kontingent, ki ga Jugoslavija ni izrpal, in znaša 4000 repov, se bo pokrila na ta način, da bo Jugoslavija v mesecu juliju na račun tega kontingenta lahko uvozila nadaljnjih 1500 prašičev in v nadaljnjih petih mesecih vsakokrat še po 500 prašičev.

Nov atentat na Steidlea?

Dunaj, 17. jul. Z. Poročajo, da je bil na voditelja tirolskega Heimwehra Steidlea izvršen nov atentat. V njegovem vrtu so našli ročno granato, ki je bila že aktivirana, toda se ni užgala. Kakor znano, je bil prvi atentat na Steidlea pred šestimi tedni.

Francoski socialisti

Pariz, 17. julija. tg. Na obnem zboru socialistične stranke sta zahtevala poslanec in župan iz Bordeauxa Macquet in voditelj desnega krila Renaudel, da se mora stranka obnoviti na narodni podlagi. Ideja razrednega boja je napačna in se je preživela. Delavske vrste je treba zbrati za ideal reda, avtoritete in socialne obnove. Leon Blum je izjavil, da je tako naziranje izposojeno od najhujših sovražnikov socializma kot čisti fašizem in čisti nacionalizem. V komisiji za sklepanje resolucij, v kateri ima levo krilo fašista s 23 glasovi absolutno večino, srednja skupina z Leonom Blumom in desno krilo z Renaudelom pa samo 7 glasov, je bila razprava zelo voharna, tako, da so jo člani desnega krila zapustili demonstrativno.

Zalostna smrt Gömböseve žene

Budimpešta, 17. julija. Z. V noči od nedelje na ponedeljek je umrla ob 1.30 ponoči žena madjarskega ministrskega predsednika Gömbösa v 42 letu. Gospa Gömbös je leta 1928 bila v gledališču pri predstavi »A la grand Guignol«. Predstava se je pričela tako, da je nekdo iz občinstva oddal strel proti odru. Strel je počil v neposredni bližini gospe Gömbösove, radi česar je dobila živčni napad in izgubila dar govora ter spomin. Zdravila se je leto dni, nakar je zopet spregovorila in dobila spomin. Pozabila pa je vse tuje jezike, ki jih je preje obvladala. Huda bolezen pa se je vedno bolj slabšala. V nedeljo popoldne je bila v družbi svojih gostov, katerim se je pritoževala radi slabotnega zdravja. Zvečer istega dne se je počutila nekoliko bolje, okoli polnoči pa ji je nenadoma postalo slabo, radi česar so ji vzbrižgali oksigen. Kljub vsemu trudu zdravnikov je gospa Gömbösova umrla. Pogreb bo jutri ob 4.30. Med prvimi, ki so izrekli sožalje ministrskemu predsedniku Gömbösu je bil jugoslovanski poslanik v Budimpešti g. Dučić.

Razpis služb

Ljubljana, 17. julija. (a). Pri obči državni bolnišnici v Ljubljani se razpisujeta dve mesti zdravnikov-uradnih pripravnikov po § 45. odst. 3. zakona o uradnikih.

Prošnje je predložiti kraljevski banki v upravi Dravske banovine v Ljubljani, oddelku I, do najkasneje 31. julija 1933.

Dr. Čedo Mihajlovič umrl

Belgrad, 17. julija. AA. Snoči ob 23.30 je preminul v Parizu bivši minister za socialno politiko in narodno zdravje, član državnega sveta dr. Čeda Mihajlovič. Bil mu je 62 let. Pokojni dr. Mihajlovič je bil ustanovitelj društva prijateljev Francije, predsednik Poljsko-jugoslov. lige in predsednik Udruženja inozemskega časopisja v Jugoslaviji.

*

Pokojni dr. Čeda Mihajlovič se je rodil 29. julija leta 1869 v Belgradu. Njegov oče je bil gimnazijski ravnatelj. Gimnazijo je končal v Belgradu, medicinske študije pa v Parizu. Tu je promoviral leta 1893. Najprej je služboval kot občinski zdravnik v Sabcu. Nato je bil vojaški zdravnik do leta 1912. Nato je služboval v sanitetnem oddelku vojnega ministrstva. Balkanske vojne se je udeležil kot sanitetni referent kombinirane divizije generala Rakića, kasneje je postal upravnik bolnice v Skoplju in organiziral bolnico in sanitetno službo v vsej skupljanski okolici. V svetovni vojni je bil član sanitetnega odbora vrhovne komande in je spremljal tedanjega prestolonaslednika sedanjega kralja Aleksandra kot telesni zdravnik

Tragedija litvanskega letala

Berlin, 17. julija. AA. Nesreča litvanskega letala »Lituanica« se je odigrala v zgodnjih jutranjih urah kakih 80 milj severno od Berlina. Nihče ni videl nesreče, pač pa so kmetje slišali udarec letala na zemljo. Mislijo, da so hoteli letalci prekiniti polet zaradi pomanjkanja bencina. Zaradi temne noči pa niso razločili zemlje. Ostanke letala in ponebrečena letalca so našli kmetje, ko so šli na delo.

Berlin, 17. julija. (a). Wolffov urad potrjuje, da sta litavska letalca, ki sta nameravala poleteti brez pristanka iz New Yorka do Kanaana v Litvi, strmoglavila v Soddinu pri Stettinu na tla. Davi so našli njuni trupli pod letal-

Srečen letalec

Moskva, 17. julija. tg. Ameriški letalec Post je ob 14.30 dospel v Moskvo. Izjavil je, da si hoče v Moskvi preskrbeti zanesljive potrebščine za nadaljnji polet proti Daljnemu vzhodu in da je njegova prihodnja postaja Novosibirsk. Letalec hoče za dva dni pobiti rekord, ki ga je sam dosegel leta 1932 z letalom Gattyjem. Dalje je izjavil, da je moral v Königsbergu pristati zato, ker njegov aparat ni deloval brezhibno in je on radi tega izgubil orientacijo. V Moskvi ga je pregledal zdravnik, ki je ugotovil, da je njegovo telesno stanje v splošnem dobro, samo da so njegove oči trudne.



Po lepem Dolenjskem

Propagandni izlet »Krke« *- Triumfalna vožnja skoz najbolj zapuščeni del Dolenjske*

Ljubljana, 17. julija.

Za krožni avtomobilski izlet društva »Krke« *na Dolenjsko je bilo veliko zanimanje med ljubljancami in med podeželskim ljudstvom v krajih, skozi katere je hitela avtomobilska kolona. Izpred Mestnega doma je ob četrta na 7 krenilo proti Dolenjski sedem zasebnih avtomobilov, ki sta se jim medpotoma pridružila še dva, in osem velikih avtobusov s skupno 212 izletnikov. Tako je bil ta krožni avtomobilski izlet največji, kar jih pomnimo pri nas.*

Na čelu kolone se je vozil v svojem lastnem avtomobilu predsednik »Krke« *dr. Milan Perko s »potnim maršalom« *tajnikom Podbevškom, predsednik zbornice TOI Jelačin, zastopnik Avto-kluba g. Palmé, direktor Higijenskega zavoda dr. Petrič, pokrovitelj »Krke« *industrijalec Mergenthaler, pokrovitelj ravnatelj Kolinske tovarne g. Totovič, g.***

štva lahko vsak, kdor hoče delovati za povzdigo Dolenjske, ne glede na njegov svetovni nazor in politično opredeljenost.

V Ribnici

je pozdravil izletnike v imenu trga in vseh društev župan Klun, nakar je godba zaigrala ribniško himno. Z godbo na čelu so izletniki odkoricali v Rudežev grad, kjer so dobili izvrstnega mentorja v dekanu g. Skubicu in inž. Rudežu. Dekan Skubie je po soglasnem mnenju izletnikov tako lepo govoril, kot bi »rožice sadile in zato ni čuda, da je vse spravil v najbolj židano voljo.

V Dolenji vasi so govorili župan Hönigman, g. Ackovič in šolski upravitelj Vončina. Župnik je bil, žal, zadržan pri maši. Predsedstvo »Krke« *je tu dobilo v dar več loncev s prošnjo, naj ne pozabi na to lončarsko vas.*



Avtokolona na turjaškem klancu

F. Pristov, g. Borštnar in slednji zdravnik dr. Vidmar iz D. M. v Polju. Tem avtomobilom so sledili avtobusi z odprtim avtobusom Zveze za tujski promet na čelu. V njem se je med drugimi vozil prof. B. Jakac, ki je ves izlet filmal. Izleta so se seveda udeležili tudi zastopniki vseh ljubljanskih listov in za čeliki tisk g. Strakaty iz Prage.

Najprej se je avtokolona ustavila na Turjaškem klancu, odkoder je najlepši pogled na Ljubljano. Tu je »Krke« *pripravila izletnikom okusen zajtrk. Po kratkem odmoru je avtokolona odhitela naprej in se ustavila v Vel. Poljani pri Orteneku, kjer je razkazal dr. Petrič izletnikom zelo zanimivo tamnoje vodovodno zajetje.*

Ko je avtokolona dospela v

Vel. Lašče

so bili izletniki veselo presenečeni. Vozili so se skozi slavalok njim v pozdrav, z vseh hiš so visele zastave, z oken pa se je vsipalo cvetje nanje. Že ta prvi sprejem je kaj nazorno pokazal razmerje med Dolenjci in agilno »Krko«. Izletnikom v pozdrav so govorili župan Hočevnar, župnik, duh. svetnik Jakob Ramovš in dr. Hanžič. Ista



Sprejemi v Ribnici (spodaj), v Kočevju (zgoraj desno) in v Žužemberku (zgoraj levo).

harmonija med predstavniki raznih svetovnih nazorov in politično opredeljenosti je bila opaziti povsod. Vse je združilo stremeljenje, da se pokaže izletnikom, kako zelo si vsi želijo stvarnega dela za povzdigo Dolenjske.

Župan g. Hočevnar je uvodoma prosil zastopnike ljubljanskih listov, naj sporoče direktorjem svojih listov, naj dajo čim več prostora poročilom z Dolenjske. Obljubil je dr. Perku kot predstavniku »Krke«, da bodo tudi v Vel. Laščah ustanovili krajevni odbor »Krke«, češ, »Dolenjci nečemo biti več zaspani. Čutilo se že nekaj časa prerajeni, to pa zato, ker vemo, da imamo številne prijatelje v Ljubljani. Živeli vsi skupaj in še in še pridite med nas!«

Nad vse prisrčne besede je govoril izletnikom v pozdrav tudi duh. svetnik g. Ramovš. Sploh pa je bila duhovščina zastopana pri vseh nadaljnjih sprejemih in je tako tudi ona pokazala, kako velike simpatije uživa pri njej »Krka«, ki si je vzela za svoje geslo »Spoznavaj Dolenjsko!«

Na vsej nadaljnji vožnji je se ponovila ista slika. Povsod so bili pred vhom v kraj postavljene slavaloki in mlaji, s hiš so visele zastave, hrane so bile množice ljudstva z županom, župnikom in drugimi zastopniki in povsod so govorili izletnikom v pozdrav. Zahvaljeval se jim je predsednik »Krke« *dr. Perko, ki je naglaševal, da je »Krka« *strogo nepolitična in da je član tega dru-**

Kočevarji

so pripravili impozanten sprejem. Prostoren trg je bil nabito poln meščanov in okoličanov, izletnike so posipavali s cvetjem, godba pa je zaigrala v pozdrav. Za vse je govoril župan Kostanjevec. Cerkev je tu zastopal častni kanonik dekan g. Ferdinand Erker.

Nato ogled Željske jame. Tako ogromna je, da bi se bilo treba več ur zamuditi v njej, a ni bilo časa. Škoda, da ni ta jama urejena. Kočevje bi z njeno ureditvijo mnogo pridobilo, saj ima jama krasne kapniške tvorbe.

V Kočevju so izletniki kosili. Težko je bilo veliko ljudi razporediti v gostilne, pa »oskrbnik železnic« *g. Rodič se je potrudil, da so bili vsi izletniki zadovoljni.*

V Starem logu je pozdravil izletnike župan Samida. En del avtokolone je zaradi slabe markacije vozil naravnost v Žužemberk, drugi pa skozi Dvor. Ko so tja prišli, so bili kaj iznenadeni. Slavaloki, mlaji, zastave, narodne noše, streljanje z možnarji! Brhka dekleta so izletnikom pripenjale rože na prsa, župan pa jih je prisrčno pozdravil. Zahvalil se mu je za izletnike g. Bukovec.

V Žužemberku

so tudi streljali z možnarji. Pozdravil jih je notar Emerik Ločnik. Nato so so odšli izletniki kopat v Krko. Gostoljubni žužemberčani so jim nalašč v ta namen zgradili z glavnega trga po bregu navzdol lepo, s peskom posuto ograjeno stezo skozi vrtove! Tri dni so jo delali in jo srečno dokončali v soboto zvečer!

V Zagradcu so postavili kar dva slavaloka: Pozdravljeno društvo »Krka« *in »Dobrodružje«. Govoril je župan Ivan Hrovat, beloočlečena deklica pa deklamirala pesem.*

Na Muljavi se je kolona vozila skozi špalir gasilcev. Mlaji z zastavami, ogled Jurčičevega doma in cerkve.

V Stični je govoril predsednik krajevnega odbora »Krke« *industrijalec g. Zajc.*

V Višnje goru

so prispeli izletniki med najhujšim vetrom. Govorili so predsednik kraj. odbora »Krke« *notar dr. Pehani, župan Bregar in bivši poslanec Erjavec, »oče višnjegorske doline«, beloočlečena deklica pa je deklamirala pesem. Pri večerji pri Skufci je sviral zopet godba in peli domači pevci. Ob 10 zvečer so, žal, zaradi mraza začeli odhajati prvi avtobusi proti Ljubljani.*

Propagandni izlet »Krke« *je tedaj sijajno uspel. Vsakdo je lahko izprevidel, kako neizmerno hvaležni so Dolenjci, če se misli nanje. Skrajni čas je že, da se kot drugod tudi na Dolenjskem pristopi od besed h dejanjem in predvsem omili hudo gospodarsko krizo, ki je Dolenjsko najbolj udarila. To se je tudi po tem videlo, kako radi bi imeli, da bi se izletnik povsod zadržali delj časa in dali kaj izkupiti.*

Nov gasilni dom v Radomljah

Radomlje, 16. julija.

V nedeljo je bil v Radomljah blagoslovljen in odprt nov gasilni dom, ki je letos že drugi v kamniškem okraju. Ker je bil ob tej redki slavnosti tudi izlet kamniške gasilske župe v Radomlje, se je zbralo v idilični vasi za ljubkim kamniškim gričem do 200 gasilcev in lepo število gostov od blizu in daleč, zlasti pa iz Kamnika.

Po litanijskih domači cerkvi so odšli gasilci z domžalsko godbo na čelu do gasilskega doma V sprejemu je korakalo tudi 32 narodnih noš in četa samaritank iz Vira pri Domžalah. Novi gasilni dom je prav lepa stavba in je morda po zunanjem vtisu celo najlepša v kamniškem okraju. V njem je prostorna shramba za gasilsko orodje in pošten lokal, v podstrešju pa velika soba s balkonom. Gasilni dom, ki stoji na lepem kraju sredi vasi, je bil okusno okrašen, visoki mlaji pa so že od daleč opozarjali na slovesnost.

Dom je blagoslovil g. David Doktorič, ki je imel tudi prav lep nagovor. Govorili so še drugi govorniki. Po slavnostni otvoritvi se je vršila veselica.

S tem je bil že 14 dni za homskim blagoslovljen tudi gasilni dom v bližnjih Radomljah, v jeseni pa bodo gasilci v Lokci pri Mengšu zgradili svoj dom. Požrtvovalnosti in delavnosti gasilnih društev v našem okraju gre pač vse priznanje!

† Urška Berlogar



Umrla je po daljšem bolehanju uslužbenka »Slovene« *uprave Urška Berlogar. Pokojnica, ki je skozi dolgo vrsto let odpremljala »Domoljuba« *in »Bogoljuba«, je bila zaradi svojega tihega in mirnega značaja povsod spoštovana in priljubljena, zato bomo našo Urško prav težko pogrešali. Pogreb bo v sredo, 19. t. m. ob pol 3 popoldne iz Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti 9. Naj ji sveti večna luč!**

Romanje v Rim

Ker so nas naši prijatelji ponovno nadlegovali, da priredimo v okviru »Kulturnega oddelka katoliške akcije v župniji Marijinega Oznanjenja« *oo. frančiškanev svetoletno romanje v Rim, smo se končno odločili. Če se do 22. julija prihlasi vsaj 25 udeležencev, odidemo dne 16. avgusta ob tri četrti na 6 jutraj — to je v sredo po Marijinem vnebovzetju. Pot nas pelje: Ljubljana—Benetke, kjer ostanemo 5 ur; Florencia, kjer ostanemo 3 dni in do večera; nato Rim, kjer ostanemo 3 dni in gremo 21. avgusta iz Rima, nato obiščemo Assisi, domovino sv. Frančiška, in se vrnemo preko Benetk v Ljubljano. — Vsak udeleženec mora imeti potni list. — Vizum za Italijo preskrbimo mi brezplačno. — Celotno potovanje, vstevši hrano in prenočišče, bi stalo posameznika tja in nazaj — brzovlak III. razred — 1400 Din. — Število udeležencev ne bo presegalo 25 oseb. V Benetkah, Florenci in Rimu je zagotovljeno strokovno vodstvo po mestu in umetniških zbirkah. Čas za prijavljanje je do 22. julija in sicer v župnijski pisarni. Istotako se tam dobe podrobna pojasnila. — Kulturni odsek kat. akcije za Mar. Ozn.*

Moderno kopališče v Radovljici



Radovljica, 17. julija.

V nedeljo je dobila Radovljica moderno kopališče, ki bo v zgodovini njenega razvoja zaznamovalo začetek nove dobe. Veličastna otvoritev je dokazala, da ima Radovljica vse pogoje za uspešen tujski promet. Novo kopališče pa bo moglo zadostiti tudi največjemu navalu izletnikov in letoviščarjev. Med vsemi slovenskimi kopališči je radovljiško nedvomno najlepše po svoji krasni legi. Leži ob malem griču, ob Oblji gorici, 10 minut od radovljiškega kolodvora. Razgled s kopališča je nepopisno lep; videti je ves blejski kot in za njim s snegom pokrite vrhove naših Julijskih velikánov. Za kopališčem, ki ima 50 m dolg in 13 metrov širok plavalni bazen, pa se položeno dviga s travo porastel breg Obje gorice, na katerem so kamenite in lesene klopice na soncu in v senci. Na tem bregu je tudi 30 m dolga terasa z mivko. Kopališče ima 120 omaric, v ločenih oddelkih za moške in ženske, kakor tudi za moško in žensko mladino. Kabin je 78, med temi 30 večjih za 5 do 8 oseb. Pod isto streho je tudi še obsežna restavracija s kuhinjo kakor tudi vse pritlikline.

Ob otvoritvi, katere se je udeležilo okrog 1000 gostov in Radovljičanov, je spregovoril radovljiški dekan g. Fatur, ki je v lepem govoru označil

50letnica šolskih sester v Repnjah

Dne 21. aprila t. l. je minilo 50 let, kar šolske sestre delujejo v Repnjah na Gorenjskem. Kraj je naravnost idiličen in privlačen za vsakogar, ki ljubi mir in zdrav gorenjski zrak. — Zavod vzdržuje petrazredno dekliško osnovno šolo s pravico javnosti in kmetijsko gospodinjstvo šolo, ki ima na razpolago obširno posestvo. Obe šoli sta doslej pokazali najboljše uspehe.

Zavod ima tudi internat za osnovnošolske deklice in internat za gospodinjstvo dekleta. V prvega se sprejemajo deklice od 6. leta dalje. Poleg obsežnih predmetov se deklice na željo staršev poučujejo tudi v glasbi in ročnih delih. Po končani osnovni šoli gojenke lahko vstopijo v srednje šole ali kar v samostansko gospodinjstvo šolo. — V njej se dekletom nudi priuka, da se teoretično in praktično izvezbajo v vsem, kar gospodinja rabi, zlasti v kuhanju, pranju in likanju, strežbi bolnikom itd. Teoretično se poučujejo naslednji pred-



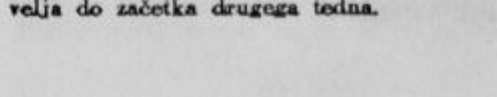
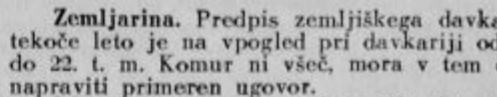
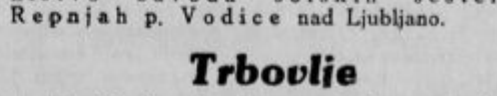
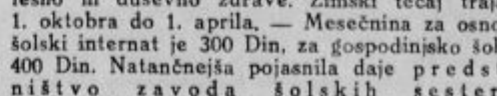
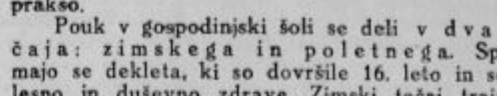
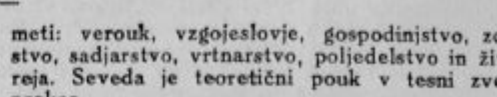
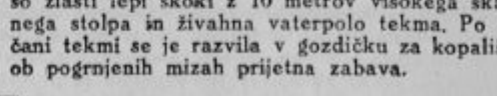
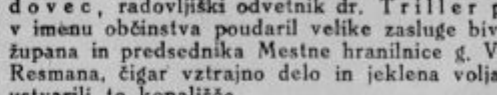
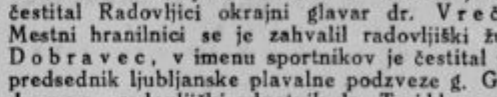
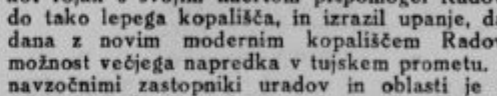
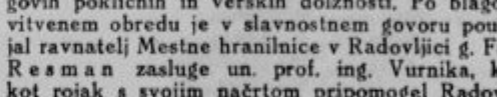
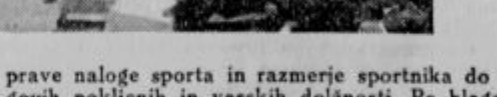
Kakor jesensko listje

ki pada z drevja, tako se izgube tudi Vaši lasje, če jih pravočasno, ne negujete s pravim sredstvom. Če po česanju ostanejo na glavniku kosmi in prameni las, je to znamenje, da so Vaši lasje in lasišče nujno potrebni temeljite nege. Odvišna mašč zamaši lasne korenine ter jih tako stisne, da redilne snovi ne morejo več skozi in to je povod izpadanja las. To bolezen las se imenuje seboreja (Seborrhoe), zanesljivo pa se da preprečiti potom redne nege s

PIXAVONOM

in Pixavon-Shampooom

Pixavon in Pixavon-Shampooom sta koszi desetletja klinično preizkušena in od prvovrstnih avtoritet priporočena. Stalna nega s Pixavon-Shampooom prepreči izpadanje las in nastanek prhljaja, krepi lasišče ter Vam da zdrave, lepe in svetlika-joče se lase, ki se dajo z lahkoto in brez težave frizirati.



Ljubljanske vesti:

Palača trgovske akademije

Ljubljana, 17. julija.

Banska uprava je izdala končno odredbo glede zgradbe palače Trgovske akademije, zaradi katere je nastal spor. Znano je, da je banska uprava prvotno zahtevala, naj se odbije gornji vogal zadnjega nadstropja. Ta zahteva pa bi ne bila umestna, ker bi s tem trpel ves načrt in bi odpadlo eno stanovanje. Našla pa se je druga sporazumna rešitev, ki predstavlja kompromis. Četrto, mansardno nadstropje, ostane v celoti, tako, kakor je bilo zasnovano, samo med tretjim in četrtnim nadstropjem mora gradbeno podjetje napraviti najmanj 1,50 m

Kraljica v Ljubljani

Ljubljana, 17. julija.

Dopoldne se je pripeljala z Bleda z avtomobilom Nj. Vel. kraljica Marija s princem Tomislavom. Kraljica se je ustavila v nekaterih ljubljanskih trgovinah, kjer je nakupila nekaj blaga in raznih predmetov. V trgovini Agnola se je zanimala steklenino in za keramiko, v Krisperjevi trgovini pa za razne igrače za kraljevske prince. Po dovršenih nakupih se je kraljica vrnila na Bled. Povsod, kjer je obiskovalo opazilo kraljico in princa Tomislava, ju je toplo pozdravljalo.

Esperantsko predavanje črnca v Ljubljani

Ljubljana, 17. julija.

Ze nekaj dni se mudi v Ljubljani črnec inž. Kola Ajayi iz Nigerije v Afriki. Inž. Kola Ajayi je navdušen esperantist in se poslužuje esperanta pri svojih predavanjih, ki jih je imel v raznih evropskih mestih. Inž. Kola Ajayi najraje predava seveda o svoji domovini ter skuša doseči pri evropskem občinstvu globlje razumevanje za probleme



črnega plemena in Afrike. Predaval je med drugim v Varšavi, v Pragi, v Beogradu, Osijeku, Brodu, Koprivnici in v Zagrebu. Drevo ob pol 9 pa bo predaval v dvorani hotela »Metropol« v esperantu. Tema predavanja je: »Afrika — moja solnčna domovina.« Esperantsko predavanje bo sproti prevajal v slovenski jezik predsednik ljubljanskega esperantskega kluba g. J. Kozlevčar.

V Sloveniji bo med drugim predaval še dne 19. t. m. v Kamniku, in sicer v dvorani gasilskega doma, dalje v Kranju, na Jesenicah, v Domžalah, v Trbovljah, v Celju, v Mariboru, v Ptuj in v Rušah.

Predavatelj je izvrsten govornik in govori prav poljudno in umljivo. Sam govori še angleško, nemško, francosko in deloma tudi poljsko. Razume pa tudi hrvaški. Esperanto obvlada seveda perfektno. Njegovo prepričanje je kozmopolitsko in se bori proti plemenskim predsodkom. Star je 27 let ter je bil vzgojen v rimsko-katoliški veri. Govoril bo o življenju in običajih svojih črnih bratov. Predavanje bodo spremljale krasne originalne skioptične slike iz Afrike.

Po predavanju bo predavatelj pel originalne afriške pesmi v črnem jeziku ter jih bo spremljal z »bembem« bobnom. Pesmi pa bo tudi pojasnil s kratkim govorom o glasbi črncev.

Prepričani smo, da bo predavatelj imel veliko uspeha pri našem občinstvu, saj že dolgo nismo imeli tako redkega gosta, kakor je inž. Kola Ajayi.

Zobni zdravnik

DR. SREČKO PUHER

Gregorčičeva ulica 32

ne ordinira do 15. avgusta.

© V Ljubljani umrli od 8. do 14. julija 1933: Sedmak Jožef, 88 let, prozni mojster v p., Vrhovčeva ul. 11. — Moder Josip, 2 meseca, sin pletilske vajenke, Celovška cesta 47. — Ravtar Karolina, 22 let, kuharica, Levstikova ulica 29. — Gela Gašper, podpredsednik fin. kontrole v p., Aleksandrova cesta 1 a. — Keber Marija, roj. Novinšek, 69 let, vdova delovodje drž. žel., Japljeva ulica 2. — Vrhovnik Jožef, 67 let, vrtnar, Japljeva ulica 2. — Kmet Ivan, 71 let, posestnik, Gospodetska cesta 8. — Tratinik Mirko, 39 let, gostilničar, Rimska cesta 4. — Likar Franc, 70 let, trgovec in posestnik, Zvonarska ulica 2. — Preskar Anton, 83 let, kroj, mojster in hišni posestnik, Sredina 12. — Papler Katarina, 55 let, žena trgovca, Breznica pri Radovljici. — Lorbek Franc, 55 let, delavec, Ljubljana — Cekinov grad. — Rošker Ferdinand, 20 let, trg. pomočnik, Gestinova ulica 3. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Trošt Ivan, 50 let, nadkretničar, Jarše 44. — Hiti Alojzij, 31 let, hišarjev sin, Korzarišče pri Starem trgu. — Sušnik Marija, roj. Pečak, 47 let, bajtarica, Senčur 173. — Korošec Meta, roj. Zupanc, 59 let, vžikarica, Koprivnik 3. — Bavcon Drago, 18 mesecev, sin preglednika fin. kontrole, Velike Lašče. — Murko Simon, 36 let, zidarski predelavec, Opekarska cesta 18. — Nikolič Dunavka, 33 let, žena pravoslavnega duhovnika, Knjaževac. — Mavec Terezija, roj. Jesenšek, 49 let, žena upok. orožnika, Vodnikova cesta 17. — Brandstätter Magdalena, 69 let, postrežnica, Kapiteljska ulica 11. — Španzel Franciška, 36 let, nakuparica, Sv. Petra nasip 37. — Smolnikar Marija, 33 let, postrežnica, Celovška cesta 63. — Pogacar Ivana, roj. Dolenc, 77 let, zasebnica, Erjavčeva cesta 21. — Sedej Andrej, 65 let, občinski ubogi, Kamnik. — Južnik Jože, 35 let, poljski dninar, Reka 8, Spodnja Hrušica. — Štefandel Jurij, 79 let, bajtar, Dolga vas 75. — Strojman Marija, 15 let, hči zidarja, Smlednik 55.

Širok betonski venec krog in krog fasade, tako da bo četrto nadstropje skrito in bo Trgovska akademija izgledala, kakor da ima samo tri nadstropja. S tem bi bila rešena monumentalnost banske palače.

Banska uprava v svoji rešitvi poudarja sicer, da formalno ni bilo pravilno odobreno stavbno dovoljenje za Trgovsko akademijo, toda sedaj načelno ne nasprotuje zaradi splošno koristnega namena te javne stavbe in pa, ker ne želi povečati brezposelnosti, zahteva pa, da se zgradi omenjeni venec, ki naj pripomore arhitektonski harmoniji med bansko palačo in palačo Trgovske akademije.

© Strokovna organizacija natakarjev in hotel-skih kuharjev za dravsko banovino sklicuje svoj ustanovni občni zbor dne 21. t. m. ob 2 zjutraj v restavraciji pri »Levu«, Gospodetska cesta, Ljubljana. Tovariši vsi vabljeni! Dobrodošli k novemu delu in napredku. Pridite! — Pripravljeni odbor.

© Vihar prevrnil vrtljak. O velikem viharju, ki je divjal v nedeljo pozno popoldne nad Ljubljano in okolico, je poročal že »Ponedeljski Slovenec«. Vihar je marsikje polomil precej dreves, napravil pa je več škode tudi po raznih vrtovih. Zlasti fiziološke prekleje so precej treple, pa tudi nasadi pozne gozda, paradizniki in visoke cvetlice. Morda največjo škodo pa je vihar napravil na Kodeljevem g. Vesnerju, lastniku tamkajšnjega vrtljaka. Vihar je namreč vrtljak prevrnil in ga močno poškodoval. G. Vesner je imel v tem vrtljaku edino premoženje in zato trpi tem večjo škodo.

Izjavljam, da nisem o gospodini M. M. nič slabega govoril, ker mi o njej nič slabega ni znano, vse to, kar se tozadevno govori, je izmišljeno v svrhu, da se meni škoduje.

Boris Pilato.

© Otrok pod vozom. Na Brdu se je pripetila včeraj ob 11 dopoldne huda nesreča. Pred opekarno je zašla pod neki s senom in slamo naloženi voz 5letna Silva Kočnikova, hčerka pri Dukiču zaposlenega zidarja. Kolo voza je otroku strlo desno nogo, da jo bo treba najbrže amputirati. Otroku so ljudje takoj nudili prvo pomoč in ga za silo obvezali. Iz Ljubljane je bil poklican reševalni avto, ki je malo ponesrečenko prepeljal v bolnišnico.

© Sportne in modne srajce, pižame, majice, kravate in naravnane ne kupite pred ogledom pri tvrdki Miloš Karničnik, Stari trg.

© Specialno izbrlo modnih hlač in pumpar dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

© Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kural, Gospodetska cesta 4.

Celje

© Razgovor pesnika Maksa Mella s sotrudnikom »Deutsche Zeitung«. Predzadnja številka celjskega nemškega lista prinaša razgovor svojega sotrudnika s pesnikom M. Mellom, ki je čital, kakor smo že poročali v soboto, dne 8. t. m. v kinodvorani hotela Skoberne nekaj svojih del. Iz tega razgovora samo nekaj najzanimivejših odlomkov. Pesnik pravi, da je po 46 letih prišel v svoje rojstno mesto, kjer je služboval njegov oče 7 let na učiteljsku in kjer se je poletila njegova mati zelo srečno. Meks Mell ne more zmolčati, da je napravil Maribor, ko je hodil po ulicah, nanj zelo tuji vtis, ker ni našel nobenega nemškega napisa. (Pozabil je pa povedati, da je bil Maribor, kakor vsa štajerska mesta včasih brez slovenskih napisov.) Na vprašanje, kako mu ugaja Celje in naš nemški človek, je odgovoril pesnik, da je prvi vtis, ki ga napravi Celje na tujca, krasen. Človek nima občutka, da se nahaja v manjšem mestu. Po ulicah vlada živahen in pozornost vzbujajoč nemški življenjski (Podčrtali mi. Čujte torej Celjani, ste gotovo na to ponosni in upamo, da boste še dalje po ulicah nemškutarili). Ob isti priliki, pravi dalje, da je prišel pri nas v dotiko z ljudmi, v družbi katerih je prebil svoje najprijetnejše ure in da za kulturno udejstvovanje nemškega življenja v Jugoslaviji ni treba biti v skrbeh. Na vprašanje, v koliko je prišel do sedaj v dotiko s slovensko kulturo, je odgovoril, da spada to v njegovo otroško dobo. Pri svojem starem očetu v Gradcu je našel številke Stritarjevega »Zvonar«. Stritar sam mu ni bil neznan, saj je deloval na Dunaju na isti gimnaziji, kjer je Mell študiral. Sedaj je dobil v Mariboru v roke izdajo ljubljanskega Pen-kluba, po kateri je postal posebno pozoren na Otona Zupančiča, čigar dela so napravila nanj globok vtis. Iz novejšega slovenskega slovstva pa pozna samo Ivana Cankarja. Radi odličnih lastnosti, ki jih imajo njegova dela, je prepričan, da zavzema Cankar v slovenski literaturi odlično mesto. Teh par vrstic smo navedli samo kot primer, da vidimo, kako sodi o naših krajih in ljudeh nemški pesnik, ki je bil rojen pri nas.

© Umrli so v celjski javni bolnišnici: Škorjanc Ivan, 35 let, sin kočarja iz Vilsne vasi pri Vojniku; Neža Hribnik, 1 leto, hči najemnika iz Tepanja pri Konjicah; Josip Roš, šolski upravitelj v pokoji in posestnik, star 54 let, na Dolu pri Hrastniku. — Na Teharjih je umrl Ivan Ravbar, šolski upravitelj v pokoji, star 72 let. Naj počiva v miru!

© Sport v nedeljo. Na Glaziji se je vršila v nedeljo popoldne druga kvalifikacijska tekma za vstop v podvezno ligo med SK Celjem in Čakovcem SK. Prvo kvalifikacijsko tekmo, je kakor znano dobil Čakovčev SK s 6:2 in radi tega Celjani niso imeli preveč šans na zmago, kaj šele za pristop v podvezno ligo. Celjani so zaigrali porazno in dosegli ugoden rezultat 0:1.

Ptui

Novo mašo je daroval v nedeljo, 16. t. m. v cerkvi sv. Petra in Pavla g. Ambrozij Brenčič iz cistercijskega reda. Slavnostno pridigo je imel ptujski prost g. dr. Ivan Zagar. Novomašnik je tukajšnji domačin in sicer je doma iz Rogoznice pri Ptuj.

Blagoslovitev nove brizgalnice na Hajdini. V nedeljo, 16. t. m. so obhajali na Hajdini veliko slavnost. Vršila se je blagoslovitev nove moderne motorne brizgalnice, ki so si jo nabavili hajdinski gasilci. Blagoslovitev je izvršil ptujski infurirani prost g. dr. Ivan Zagar, ki je imel tudi globoko zasnovan nagovor na navzoče gasilce in množico ljudstva.

Smrtna kosa. V Vurbergu je umrl po dolgi mučni bolezni ondetni posestnik Anton Prelomnik star 69 let. Pokojnik je bil dvajset let od 1902 do 1922 vurburski župan, pozneje in sicer do svoje smrti, pa občinski odbornik. Naj v miru počiva!

Požari brez koca in kraja. Pretekli petek in sicer v poznih nočnih urah je na doedaj nepojasnjen način izbruhnil požar pri posestniku Jožetu Emeršiču pri Sv. Lovrencu na Dravskem

Mariborske vesti:

Na glavnem trgu poje boben

Vsako sredo in soboto, ob običajnih tržnih dnevih, se zbirajo gromke kmetov in meščanov na skrajnem koncu novega glavnega trga okoli kupa starega pohištva in slične ropotije, poleg katerega stoji včasih mestni, včasih sodni ali zopet finančni ekssekutor, ki vodi prodajo. Slika je postala že čisto običajna, da se nihče ne zmeni več zanjo. Večina mimoidošnih niti ne ve, da gre tu za zaključek tragedije današnjih težkih dni, mislijo, da so si ljudje sami pripeljali imetje na trg, da ga prodajo. Šele običajni dražbarski kliči ekssekutorja, naval in puljenje kupcev za boljše predmete, ki jih dobe tu za smešno nizko ceno, vzbujajo pozornost množice, ki se zbira ter prisostvuje žalostnemu dogodku. Najrazličnejši predmeti pridejo v prodajo. Najpogostejše razno pohištvo, kuhinjska oprema, ki pa ne najdeja kaj prida kupcev. Mnogo večje je zanimanje za šivalne stroje, ki gredo zlasti

Pri priči mrtev

Usodna smrtna nesreča se je pripetila na cesti pri Vrholah. Zrtev je postal posestnik Jožef Pristovnik iz Vrhola. Vozil je težko naložen voz sena. Dolga pot ga je utrudila, pa je zlezal spredaj med voz in konje ter se vadel na oje. Na nesigurnem in gibajočem se sedežu pa je izgubil ravnotežje ter nenadoma omahnil ter padel pod voz. Zgrabilo ga je kolo, konji so radi padca nekoliko splašeni naglo potegnili in cela peza je šla nesrečnemu čez prsni koš. Skoro napol prerezan je obležal v mlaki krvi za vozom. Kolesa so mu zdrolila prsi in strla življenjske organe ter je bil pri priči mrtev. Vozniki, ki so vozili za njim, so našli na cesti mrtvega, malo spredaj pa voz s stoječimi konji. Nesreča je vzbudila v celnem kraju pozornost in pomilovanje.

12 ljudi se bori za življenje

Dvanajst oseb, ki so se v nedeljo zvečer skušale prepeljati nad Mariborskim otokom preko Drave s čolnom, se je moralo boriti z dravskimi valovi za svoje življenje. Čolnarili so kopalci, ki so šli v čoln še povečini slečeni ter so nosili obleko v svežju s seboj. Blizu druge obale pa je zajela čoln silovita nevihta, ki se je nenadoma razbesnela ter ga je zanesla v vrtnec. Valovi so pljuskali v čoln, nastala je med ljudmi panika in v hipu je bila nesreča tu. Čoln se je prevrnil in vse osebe so se znašle v Dravi. K sreči se je katastrofa dogodila blizu obrežja. Vsi so dosegli rešilno obrežje, toda oni, ki so bili v čolnu slečeni, so žalostni gledali za plavajočo obleko, ki jo je deroča in narasla Drava odnašala... Med drugimi je odnesla voda tudi devet živih modrasov, ki sta jih nalovila znana kačja lovača Haas in Ziringer nad Kamnico ter se z nevarnim plenom vozila preko Drave. Oblečeni ponesrečenci so odhiteli v Studence, oni brez obleke pa so prezebajoč čakali, da so prišli avtomobilski, ki so jih poklicali s telefonom iz Studencev. V zaprtih avtomobilih so se potem režeči prepeljali na domove. Da se je prevrnil čoln v sredini Drave, bi se bila nesreča gotovo končala z usodno katastrofo.

★

© Mestni načelnik dr. Lipold se je včeraj povrnil s svojega dopusta, ki ga je prebil v Rogški Slatini, ter prevzame te dni zopet vodstvo občinskih poslov.

© Vrtnarji gredo na vzhod! V poročilu o spremembah na trgu smo pomotoma javili, da ostanejo vrtnarji po novi razporedbi na zapadnem delu trga. Preselijo se na vzhodni konec in sicer za stojišča branjevcev, kjer bodo imeli odsele svoje stalne stojnice, kakor ostali obrtni prodajalci.

© Premalo avtobusov! Večer zadnje nedelje je pokazal, da kljub znanemu številu vozov ne more zadostiti avtobusno podjetje zahtevam, ki jih stavi nanj potreba. Do devetih zvečer je na postaji na Glavnem trgu neprestano pel telefon ter klical avtobuse v Pekre, Radvanje, Limbuš, Ruše, Pesnico, kjer so čakali potniki na prevoz nazaj v mesto. Zlasti v Pekrah je bilo nevolje, ker je avtobus prišel tako kasno. Še iz kopalšnice so zahtevali ob devetih zvečer avtobus. Za take slučaje bi si morda avtobusno podjetje najelo vozove pri zasebnih podjetjih, če ne more s svojimi zadovoljiti vsem zahtevam.

© Novi požari. Zopet je dvakrat zaporedoma gorelo v Župečji vasi na Dravskem polju. Vnela se je koca posestnika Lampreta ter pogorela do tal. Naslednjega dne pa je začelo goreti pri posestniku Emeršiču v Spodnjem Sv. Lovrencu. Zgoraj je skedenj in gospodarsko poslopje ter številni gospodarski stroji. V obeh slučajih so bili k sreči gasilci hitro na mestu ter so požara omejili, da se nista razširila dalje. O vzrokih obeh požarov ni še ničesar ugotovljenega. Ljudstvo zopet prejšnja groza, če bo letos zopet tako usodno, kakor lani ob tem času, ko je gorelo skoraj vsaj dan.

© Zrtev betnavskega ribnika mladega Ivana Jaša, ki je, kakor smo poročali v nedeljski številki, utonil v soboto pri kopanju, so prepeljali včeraj z mestnim avtofugetonom v njegov rodni kraj Št. Ilj pri Mislinji. Pokojnik je sin znanega in spoštovanega industrijalca g. Jakoba Jaša iz Št. Ilja ter nečak mariborskega trgovca g. Jaša iz Ulice 10. oktobra. V Mariboru je praktičar kot elektromonter. Smrt mladega mladeniča je globoko pretresla vse, ki so ga poznali in vsi sočustvujejo z nesrečno Jaševro rodino. Pokojnika so položili na oder v domači hiši, pogreb bo pa v sredo ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Št. Iljo pod Turjakom. Bodi mu domača gruda lahka! Hudo prizadeti staršem in sorodnikom naše sožalje!

© Sezona je tu — kopalci pazite! V Käferjevem kopalšču na Dravi so se dogodile včeraj prve tatvine med kopalci. Izpraznjenih je bilo več žepov, za spretnim tatom pa ni bilo nobenega sledu. © Smrtna žetev je obilna. V bolnišnici je umrl upokojeni višji sodni oficijal g. Davorin Katič v starosti 58 let. Blagega pokojnika pokopljejo danes ob 16 iz mrtvašnice na Pobrežju. — Gostilničarju g. Trafeniku v Gosposki ulici je umrla v nežni dobi hčerka Frida. Pogreb bo danes ob 15 iz mrtvašnice na Pobrežju. — V bolnišnici je zatekla smrt 51letnega delavca Lovrenca Jungerja. Pogreb bo danes ob 16.30 iz mrtvašnice pokopališča v Studencih. — V Rajčevi ulici je umrl v visoki starosti 87 let upokojeni železniški skladiščni mojster Rudolf Rajh. Blagega rajnega bodo položili k večnemu počitku jutri ob 16 iz mrtvašnice na Pobrežju. Svetila pokojnim večna luč, žalujočim naše sožalje!

polju. Zgoraj je sicer samo skedenj in kolarnica, pač pa je postalo plen plamena 2000 kg sena ter razni stroji in gospodarska orodja. Domači gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Škoda znaša približno 20.000 Din in je krita z zavarovalnico.

na kmete. Tudi za kolesa se najde vedno kupec. Redkeje za polovnjak vina ali jabolčnice, ki so jo zaplenili kakemu posestniku ali gostilničarju v okolici. Če bi jo točili na litre, potem bi šlo... Tudi za obleko in perilo je veliko povpraševanje. Med kupci je tudi mnogo prekupčevalcev, ki spravljajo kupljeno robo z lepim dobičkom v promet. Najpogostejše prodaja na dražbi davčna oblast. Mestna občina, ki ima s svojimi dražbenimi oklici sicer nalepljeno celo oglasno tablo na magistratu, je previdnejša. Dostikrat se da s počakanjem dobiti večji znesek od dolžnika, kakor pa bi ga izkupili za zarubljeno blago. In vzroki dražbe, ki se navajajo na oglasu: kuluk, neplačana užitina, gremijalna taksa, bolniški oskrbovalni stroški, razne davščine — skratka vse vrste terjatev, ki jih ima družba proti posamezniku.

© Obžagovanje dreves v mestnih ulicah bi morala mestna občina poveriti bolj izvežanim rokam. Nazorno se to vidi na močnih javorjih v Gregorčičevi ulici od starega pokopališča do Gamberina, ki so obžaganje čisto »drvarsko« in si ne bodo nikoli mogli zaceliti ran. Naj se predeči in okrajša prekošata vejave, ne pa dregesa tako obžagati, da jim preti uničenje. Sploh bo treba zavreči manjše odstranjevanje dreves z ulic, če nemočemo, da bo zaleni Maribor kmalu podoben vasi v ogrski puštnji.

© Slabe ceste. Med najbolj izvožene ceste v mestu spada Ruša cesta, ki jo je šele pred dvema letoma banska uprava popravila. Kemična spojina, s katero je cestišče prepojeno, se ni dobro obnesla in cesta je sedaj polna luknji, ki so prava muka za vozila. Druga zdelana cesta je Tattenbachova, ki mora letos nositi radi zaprte Aleksandrove ceste večino voznega prometa. Tretja je Koroška cesta, ob vsakem dežju je pokrita z blatno brozgo, zlasti od Vodnikovca trga dalje. Je še cela vrsta takih cest, pri katerih ne bo več zalogo običajno krpanje, ampak bo potrebna temeljita obnova.

© Sam se ponesrečil, da je rešil življenje. Potniki, ki so se vozili v nedeljo zvečer z mariborskim avtobusom iz Slov. Bistrice, so bili v Framu priče dogodka, ki jim je zledenil kri. Neka gospodična je v Framu izstopila iz avtobusa ter skušala pred vozilom prekorati cesto. Radi hrupa motorja je prešla signal, ki je prihajal od zadaj ter oznanjal, da se bliža drug avtomobil, ki je pridrvel po cesti s precejšnjo hitrostjo. Ljudje so kar okameneli, ko so videli, da je nesreča neizbežna; rešil pa je položaj avtomobilist, oziroma njegove dobre zavore, ki jih je zadnjem hipu nategnil, da je obstal avto kakor pribit. Rešil je sicer s tem dekletu življenje, toda ponesrečil se je sam, ker je radi naglega zavora udaril z glavo ob sipo ter se hudo obrezal na glavi.

Jesenice

Jesenjska župnija je v soboto in nedeljo slavila trojni jubilej svojega župnika, d. svetnika g. Antona Kastelica. Tudi nepoučeni je moral že v soboto popoldne prisluhniti ter vprašati, kaj pomeni slovesno pritrkavanje na predvečer sicer navadne nedelje. V mraku pa je vrh zvonika župne cerkve zablestel električno ozarjen križ, po jesenjskih cestah pa je postajalo nenavaden živahno. In vsa množica ljudstva je usmerila svoje korake proti župnišću. Užgale so se baklje gasilcev, zažarel je žaromet, rakete švigale v zrak, možnar je počel in cerkvena godba je z znano preciznostjo zaigrala. Navdušeno ljudstvo je vzklikalo svojevnu, petnajst let med njim bivajočemu župniku in zapel je pevski zbor. Sledili so pozdravni nagovori, nakar se je gospod jubilar v krasnih besedah zahvalil za podoknico, ki ga je popolnoma presenetila.

V nedeljo kmalu po devetih pa se je vršil slovesen vohod gospoda župnika v okrašeno in po njegovem trudu povečano cerkev. S kora ga je pozdravila večno lepa in pretresljiva pesem: »Srebrnomašnik bodi« pozdravljen. Na leco je stopil g. kaplan Križman in naslikal življenje in odpoved duhovnika. Nato je gospod svetnik daroval sv. mašo, ob številni asistenci svojih bivših in sedanjih gospodov kaplanov, pri kateri je pevski zbor izvajal Gruberjevo jubilejno mašo z orkestrom. Cerkevnega opravičila so se po svojih deputacijah udeležila skoro vsa jesenjska društva in korporacije, nakar so v župnišću sledile čestitke gospodu trojnemu jubilarju. V teku dneva so prispeli še zadržani gospodje, tako da je bilo pri popoldanski akademiji v Krekovem domu navzočih lepo število gospodov, kateri so skozi 15 let na Jesenicah lajšali naporno službo svojega župnika.

Jesenjskim župljanom pa vstane ta izredni jubilej svojega duhovnega vodje v neizbrisnem spominu.

Priprave za jubilejne slavnosti so v polnem teku. Izkaznice in znake smo že dobili in jih lahko kupite v župnišću. Dobite jih tudi v sledečih trgovinah: Andrej Cufer, na Jesenicah, Minka Smolej (v Krekovem domu), Franja Torkar (Ukova), Delavski konzum (Sava), Pavla Arnez in Delavski konzum (pri Trevenu). Kjer ste kupili izkaznico in znak, tam dobite tudi vozni listek. Hitite z nakupom! Najugodnejši vlak za Jesenice je poseben vlak, ki gre iz Jesenice, udeležite se slavnosti v obilnem številu!

Sportno društvo »Gorenjce«, ki ima tudi svoje Hlazenasičice, je za soboto in nedeljo povabil priznani hazenski klub Ptuj iz Ptuj. Prva tekma se je vršila v soboto zvečer, potem ko je bila dokončana podoknica gospodu duhovniku. Ptujčanke so igrale deloma zelo dobro, vendar pa je bil končni rezultat 7:6 za »Gorenjce«. Golovo pa bi si bile pridobile še znatnejši uspeh, da ni v drugem polčasu padla in se močno poškodovala njih najboljša igralka, g. Mici Vrežlez. V nedeljo ob 11. uri pa se je vršil po jesenjskih ulicah stafetni tek, ki je tudi privabil obilno radovednih gledalcev. Zmagal je za eno prsno dolžino in pretrgal tek na cilju član novega športnega društva »Gorenjce« Fric Natlačen. Takoj nato pa se je za Rotovim domom vršila revanšna tekma med Hazeno Ptuj in Gorenjce. Izid te tekme je bil 7:2 za »Gorenjce«. Tako je pri vseh treh tekmah obeh dni odnesel prvenstvo »Gorenjce«, kateremu k tako častnem uspehu iskreno čestitamo.

Umrli je na Savi najstarejši Martinar, upokojeni tov. delavec Janez Klemenc. Bil je pred mnogimi leti med prvimi, ki so po novem in izboljšanem načinu topili železo in jeklo v pekel Martinarne. Kot vpkokojenca ga ni noben dan manjkalo pri jutranji maši v savski cerkvi. Pokopali so ga v nedeljo popoldne na jesenicah. Isti dan so ponesli k večnemu počitku tudi g. Paplerjevo, ženo tovarniškega delavca.

Gasilska proslava v Trziču

Tržič, 17. julija.

V soboto in nedeljo je stal Tržič pod vtisom gasilskih slavnosti ob priliki 50 letnice domačega društva in izleta Jugoslov. gasilske zveze. Ko je v soboto zvečer zaigrala godba, je bilo vse mesto odeto v slavnostno obleko. Okrog 50 bakelj in lampijončkov je razsvetljevalo tržiške ulice ob zvokih domače cerkvene godbe, ki se je ob tej priliki spomnila tudi veterana tržiških godbenikov g. Janeza Zupana, ki je bil skozi vseh 50 let trobentač tržiških gasilcev. Koncert v hotelu »Pošta« je zaključil večerni spored.

Po prihodu jutranjih vlakov se je v nedeljo razvil proti župni cerkvi sprevod, v katerem je korakalo okrog 300 gasilcev in 20 narodnih noš. Poleg tržiške cerkvene godbe je prispeval tudi oddelek vojaške godbe Triglavskega pešpolka. Sveto mašo je opravil domači g. župnik Anton Vovk, ki

je v kratkem nagovoru povdaril zgled sv. Florijana in pozival gasilce k zvestobi do Boga, do domovine in k ljubezni do bližnjega. Ko so se gasilci po maši na pokopališču spomnili umrlih tovarišev, se je vršil v hotelu »Pošta« slavnostni občni zbor, katerega so se udeležili zastopniki oblasti in drugih društev.

Po banketu v hotelu »Ljubelj« so se gasilci razvrstili po trgu k slavnostnemu zborovanju, nakar je bil pred predstavniki mimohod gasilskih čet. Pri obnem zboru, na banketu in pri zborovanju so bili izrečeni običajni pozdravi in bodrilne besede. Razdeljenih je bilo tudi več slavnostnih diplom in gasilskih odlikovanj. Miren potek veselice je pa oviral nenaden vihar, ki je divjal po Gorenjski. — Ob tej priliki je dobilo naše gasilno društvo novo pobudo za nesebično delo v korist bližnjemu.

Treznostni kongres v Rimskih toplicah

V nedeljo, dne 16. t. m. se je vršil v Rimskih toplicah treznostni kongres. Zaradi ugodnosti polovične vožnje in ker je bilo isti dan v Šmarjeti običajno žegnanje, se je zbralo precej občinstva, predvsem iz bližnjih krajev. V Šmarjeti je ob tej priliki pridigoval domači rojak, g. Ulaša, veroučitelj na belgrajskih šolah. Za abstinence je bila sv. maša v Lurdu.

Okrog poldne se je začel na travniku ob Savinji pri mostu, ki vodi v Šmarjeto, tabor. Otvoril ga je g. Pavlič, ki je najprej poudaril, da je treba z zborovanjem pozdraviti prijatelje abstinence gibanja, in sicer ljubljanskega škofa dr. Rožmana, novega mariborskega škofa dr. Tomaziča, zagrebškega nadškofa dr. Bauerja, dalje udanostni pozdrav Nj. Vel. kralju, pozdrave ministru notranjih zadev Laziču, kr. banski upravi in okr. načelniku v Laškem. Nato so pozdravili zborovalce zastopnik občine Sv. Krištof nad Laškim, zastopnik kmetov in rudarjev ter zastopnik Hrvatov.

Po pozdravnih besedah je g. prof. Pavlič govoril o važnosti treznostnega gibanja, dotaknil se je pa v svojem govoru tudi drugih vprašanj.

Po zborovanju, ki je izvenlo v tem, naj slovenski in hrvaški kmet ostaneta zvesta svoji grudi in veri očetov; se je ljudstvo razšlo, nato so se pa vršile tekme v plavanju.

Malo pred 5 popoldne se je začela na istem mestu velika tombola, ki je pa morala biti okrog 7 končana, ker so se ljudje razšli na vse strani. Pripadli so se namreč oblaki, ulila se je huda ploha, met katero je vse zbežalo. Zadnji je zapustil svoje postojanke g. Pavlič, ki je bil ves premočen. — Tako se je končal abstinence kongres v Rimskih toplicah.

Požar v Ojstriški vasi

V četrtek, dne 13. t. m. je zopet gorelo v Ojstriški vasi, obč. Sv. Jurij ob Taboru. Gorelo je pri Amaliji Slapar. Hiša je lesena, menda 200 let stara, s alamo krita, dimnik je tudi lesen. Požar je nastal okrog pol 11 popoldne. Vzrok požara je bil najbrže star, pregorel dimnik. Pogorel je strešni stol, ostal je leseni obod, kateri se bo moral itak vsled cestno-policijskih predpisov odstraniti. V veliki nevarnosti je bila tudi hiša sosedja Rafaela Oberskaj-Weber, čije zadnji del je od Slaparjeve oddaljen komaj 1.20 m; bati se je bilo, da pogori tudi njegovo poslopje. Le srečen slučaj je bil, da je bil gospodar doma in da je imel takoj pri rokah vodo ter s tem oviral požar, predno so prišli na lice mesta gasilci, ki so se omejili le na njegovo hišo in s tem preprečili večjo škodo. Če bi bil požar nastal ponoči, bi bila pogorela tudi ta hiša, v kateri se nahaja majhna špecerijska trgovina. Obe hiši sta bili zavarovani in kriti z zavarovalnico.

Koledar

Torek, 18. julija: Friderik (Miroslav), mučenec; Kamil Leljski, spoznavalec.

Novi grobovi

† Franc Adamič. Po kratki, pa hudi bolezni je v ljubljanski bolnišnici v Gospodu zapel g. Franc Adamič, prokurist trdnje Trdnja. Blagi pokojnik, ki so ga vsi ljubili in spoštovali, je bil iz znane kaniške rodbine. Pogreb bo v sredo popoldne ob 4. Naj mu sveti večna luč! Hudo prizadeti soprogi in sinu naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je umrla gospa Flora Manrer, posestnica. Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz hiše žalosti Celovška cesta 89. Naj v miru počiva! Žalujemo naše sožalje!

† V Lipah pri Ljubljani je umrl v starosti 73 let g. Jakob Snoj, bivši posestnik. Pogreb bo danes ob 12. Blag mu spomin! Žalujemo naše sožalje!

† V smartnem pri Slovenjgradu je po dolgi, mučni bolezni odšel k Bogu po plačilo 72 letni Gregor Krpac, bivši organist in cerkovnik. Pokojnik je bil blaga in dobra duša, znan po širni bivši Stajerski, posebno med duhovščino kot spreten organist in pevec. Pokopali ga bodo v sredo, 19. t. m. ob 10 popoldne. Naj počiva v miru! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Univerzitetna vest. Na zagrebški medicinski fakulteti je bil izvoljen za dekana za leto 1933/34 naš rojak prof. dr. Kogoj Franjo, predstojnik klinike za kožne in spolne bolezni.

— Za čin vojnega pisarja IV. razreda je odobreno pri intendantah raznih divizijskih oblasti enoletno poskušno službovanje peh. narednikom vodnikom III. razreda Francu Legatu, Albertu Gaspariču, Francu Smagucem, Francu Bradlju, Francu Hudu in peh. narednikom Francu Cencu, Josipu Loju, Ladislavu Kastelcu, Milanu Harmelu ter Ivanu Primožiču, dalje topniškemu naredniku vodniku II. razreda Martinu Orsagu ter topniškim narednikom vodnikom III. razreda Alojzu Lajnerju, Karlu Brezniku, Alojzu Oblaku in Metodu Skamliču; kojniškima narednikoma vodnikoma II. razreda Vekoslavju Delareju ter Albertu Mančiču in mornariškemu naredniku vodniku III. razreda administrativne stroke Josipu Albrechtu.

— Pri hemeroidalni bolezni, zagatenju, natrižnih črevih, abcesih, sečnem pritisku, odebelitih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje.

Beli zobje: Chlorodont

Ostale vesti

— Sv. Lucija na Skarju pri Vodichah. Zaradi jubilejnih slavnosti v Ljubljani se preloži romarski shod, ki bi moral biti 30. julija, na nedeljo, dne 6. avgusta. Zvečer govor in večerna pobožnost, v nedeljo pa službe božje ob 6, pol 9 ter 10.

— V vojno obrtno šolo vojno tehničnega zavoda v Kragujevcu bo sprejetih 50 goincev. Kandidati ne smejo biti mlajši od 12 in ne starejši od 15 let in so morali dovesti s prav dobrim uspehom ljudsko šolo ali z dobrim uspehom kateri razred srednje ali meščanske šole. Prošnje je poslati upravniku gornjega zavoda do 10. avgusta. Vse ostalo je razvidno iz službenega vojnega lista stran 1057 do 1060.

— Sprejem uradnih pripravnikov. Ministrstvo vojske in mornarice bo letos sprejelo iz meščanstva 16 pripravnikov za sodno stroko. Prošnje je poslati do 20. julija ministrstvu. Pogoji so objavljeni na strani 1055—1056 službenega vojnega lista.

— Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej nemške liste »Deutsche Welt«, »Der Volksdeutsche«, ki izhajata v Dresdenu, ter »Jung Roland«, ki se tiska v Berlinu in »Balkan Korrespondenz«, ki jo izdajajo v Švici.

Dijaški dom v Pljuju

sprejema gojenca, katerim nudi popolno oskrbo, nadzorstvo pri učenju, pouk v glasbi in petju ter dobro vzgojo. Celoletna hrana znaša Din 5000.—, plačljivo v mesečnih obrokih po Din 500.—. Vsa potrebna pojasnila in ostale sprejemne pogoje daje vodstvo dijaškega doma v Pljuju; na željo se prospekt pošlje po pošti.

— Velika gasilska vaja na Dovjem. Jeseniško okrožje radovljanske gasilske župe je imelo preteklo nedeljo veliko in vsestransko zanimivo vajo v Mojstrani in na Dovjem. Sodelovala so sledeča društva: Jesenice, prostovoljno in tovarniško, Dobrava pri Bledu, Hrušica, Mojstrana in Dovje s tremi motornimi in tremi ročnimi brigadami in skupno 154 gasilci. Vaje je vodil g. Neuman z Jesenic. Ob 15 se je začela vaja; naloga je bila zmagati ognjeni element, ki je predvideno zajel zapadni del Mojstrane. Skoraj istočasno so stopile posamezne brigadne v akcijo, vse brez nepotrebnega beganja, samo glas gasilske trobente je odločal. V sredini vaje so bili iz 100 m višje ležečega Dovjega alarmirani gasilci o predvidenem požaru v gorenjem delu vasi. V dobrih 10 minutah so že začeli delovati hidranti gasilnega društva na Dovjem in kratko nato tudi že brigadne. Z dvema motorikama se je dovažala voda celo iz Save. Pritisk je bil kajpada silovit in je bil to časten dokaz o zares izvršni opremi in pripravljenosti naših gasilcev. Reševalni odsek tovarniškega gasilnega društva z Jesenic je izvajal vaje v reševanju pri zastrupitvi z dušljivimi plini. Posebno pozornost je vzbujala sijajna oprema tega odseka. Zbranim gasilcem sta ob zaključku lepo uspelo vaje spregovorila nekaj lepih in pomembnih besed g. župni načelnik Neuman z Jesenic in dovški načelnik Franc Rabič.

— Naval krvi, srčna tesnoba, zasoplenost, plašljivost, živčna razdražljivost, ožornost, migrena, pomanjkanje spanja se morejo s »Franz-Josef« grenčico kmalu odpraviti. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da se »Franz-Josef« voda uporablja z najboljšim uspehom pri najrazličnejših okoliščinah zaprtja. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Požar z milijonsko škodo. V petek zvečer je izbruhnil požar v glavnem dvonadstropnem skladišču državne tvornice svile v Novem Sadu. Skladišče je dolgo 100 in široko 15 metrov in je bilo polno najrazličnejše robe. V prvem in drugem nadstropju je bilo 140.000 kilogramov kokonov, pripravljeni za odvijanje niti. Ogenj je tedaj našel dovolj imenitnega goriva. Prihiti so brž gasilci z vso svojo opremo, policija in vojska, vendar so mogli šele po treh urah naporenega gašenja omejiti požar. Zgoreli so prav vsi kokoni, ki so bili v prvem in drugem nadstropju. Celokupna škoda znaša dva in pol milijona dinarjev. Požar je najbrž nastal zaradi silne vročine. Brez dela bo ostalo 300 delavcev.

— Volkovi koljejo ovce. Iz Karlovca poročajo, da so se v Korduni pojavili volkovi, in to celo v večjih tropih kot v največji zimi. Za sedanjim letni čas je to zelo čuden in skoraj nerazumljiv pojav. V neki vasi v bližini Karlovca so vdrli volkovi ponoči v hlev, kjer je bilo 25 ovac. Volkovi so poklali 12 ovac.

— Zadruga gostilniških podjetij v Ljubljani javlja vsem članom, da se vrši dne 18. julija t. l. XLII. redni občni zbor Zdruga v veliki dvorani »Gostilniškega doma«, Privoz 11. Prosimo vse člane, da se obnega zbora zanesljivo udeležijo.

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča: Zweite Internationale Christ-Königs-Tagung zu Berlin vom 28. bis 31. August 1932. 206 strani, nevezano 40 Din. — Kardinal Faulhaber: Die Ehe als Wiedergeburt unseres Volkes. 35 strani, nevezano 6 Din. — Dr. E. Poppe: Eucharistische

Pfarrseelsorge. Wohlgepflegte öftere hl. Kommunion. 216 strani, nevezano 24 Din. — Hock K.: Werden wir durch die häufige hl. Kommunion wirklich nicht besser? 63 strani, nevezano 10 Din. — O. Nell-Breuning: Die soziale Enzyklika. Erläuterungen zum Weltbundschreiben Papst Pius XI. über die gesellschaftliche Ordnung. 255 strani, nevezano 90 Din. — Dr. J. Pieper: Die Neuordnung der menschlichen Gesellschaft. Befreiung des Proletariats. Berufständliche Gliederung. 109 strani, nevezano 38 Din. — J. Pieper: Thesen zur Gesellschaftspolitik. Die Grundgedanken der Enzyklika Quadragesimo Anno. 48 strani, nevezano 18 Din. — Dr. phil. und theol. A. Stonner: Bibelstudien mit der kath. Jugend. Eine religionspädagogische Studie über die außerschulische katholische Bibelbewegung auf Grund einer Umfrage. 334 strani, vezano 210 Din. — P. Schaefer: Die kath. Wiedergeburt der Englischen Kirche. 166 strani, vezano 130 Din. — Tihamer Toth: Ich glaube. Predigten. 209 strani, nevezano 60 Din, vezano 86 Din. — Tihamer Toth: Der grosse Gott. Predigten. 276 strani, nevezano 72 Din, vezano 96 Din.

— Če pravijo ljudje, da prhljaj na glavi ne škoduje lasem, potem je ravno tako kot bi rekli: »Ne hvali dneva pred večerom.« Prhljaj je predhodnik za izpadanje las, katerega moremo s skrbnim negovanjem s Pixavonom odstraniti.

— Lepi solni dnevi zvabijo vse ljudi v naravo, predvsem pa one, ki so prebili celo zimo v zaprtih prostorih. Hlita sprememba vremena povzroča dostikrat glavobol ali migreno. V takih slučajih ni niti najlepša narava lepa. Da se pa moremo naučiti vseh prirodnih lepot, je v prvi vrsti treba, da se rešimo teh neugodnosti kot so glavobol in migrena. K temu nam bodo hitro in sigurno pripomogle »Bayer-jeve« Pyramidon tablete, ki se uporabljajo po celem svetu. Pyramidon tablete pa so samo one prave, ki imajo na zavrtkih in tabletah varstveno znamko »Bayer-jev« križ, ki nudi popolno jamstvo za željeni učinek.

»ALGA« ZA MASAZO PROTI REVMATIZMU, ISIASU, BOLEČINAM V KOSTEH, ZBADANJU IN RAZTEZANJU MISIC.

Na dlan roke izlijte malo »ALGE« in drgnite z njo vzdolj mišice oni del telesa, kjer občutite bolečine. Ko se je dlan ogrela in posušila, si zopet nalijte in drgnite. To ponavljajte večkrat, nato pa ovijte masirani del telesa z volneno krpo ali robcem. Masirati je treba dvakrat do trikrat na dan, a po potrebi še večkrat. Ze po prvih masiranjih boste imeli prijeten občutek in olajšanje bolečin. Kakor hitro občutite najmanjše nerazpoloženje, drgnite telo z »ALGO«. ker je to lahko začetek težje bolezni, ki se z »ALGO« odstrani.

»ALGA« se dobi povsod. 1 steklenica Din 14.—.

Konjice

Dnevni »Slovenec« se od danes naprej prodaja v Valenčakovi trgovini. Stane samo en dinar. Segajte po njem!

Radio

Novo valovne dolžine v naši državi. — Ljubljana dobi dolžino 569,3 m.

V etru je zavladala velika zmešnjava. Vseposod prihajajo nove postaje, stare ojačujejo oddajno energijo in motnje so postale prav občutne za vse amaterje in poslušalce. Zaradi tega se je že lani vršila v Pragi velika konferenca vseh evropskih držav, kjer je sicer prišlo do delnega sporazuma, ki pa ni zadovoljil vseh. Letos je bila pred nedavnim zaključena konferenca v Lucernu, na kateri je bila zastopana tudi naša država. Do sporazuma je težko prišlo, ker nikdo ni hotel žrtvovati svoj delca svojih interesov. Vendar je bila končno sestavljena lista novih valovnih razdelitev v posameznih državah, katere pa doslej še niso podpisale: Luksemburg, Nizozemska, Grčija, Poljska, Finska, Estonika in Švedska; Anglija pa je sprejela načrt z gotovimi pridržki.

Naša država je odrezala še dosti dobro. Dobila je dodeljene še nekatere valovne dolžine. Izpremenjene pa so bile valovne dolžine vseh treh postaj. Najbolj je prizadet Zagreb, katerega val je skrajšan od 807 na 276,2 m (od 977 kHz na 1086 kHz). To bo seveda zvežano z velikimi tehničnimi težavami, vendar je v naši državi pričakovati izboljšanja sprejema za Zagreb. Upati je, da ga ne bo motil švedski Falun, ki bo oddajal na istem valu. Belgrajski val je podaljšal od 430,4 na 437,3 (od 696 na 686 kHz), ljubljanski pa skrajšan od 574,7 na 569,3 (od 521 na 527 kHz). Razen izpremembe pri oddajni postaji sami se to zmanjšanje ne bo poznalo pri sprejemu.

Poleg vseh teh valov pa je naša država dobila še v Lucernu za Skopje samostojen val 476,9 (629), nadalje še samostojen val 241,9 (1.240 kHz), val 230,2 (1303) skupno z Gdanskim, mednarodni val 222,6 m (1348 kHz), nacionalni skupni val 211,3 (1420 kHz) in mednarodni skupni val 209,9 (1429 kHz).

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 18. julija: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 18.30 Tamburaški sekstet 19.30 Glavna vprašanja sodobne vede o verah (Fr. Tersegav) 20.00 Pevski koncert ge. Thierry-Kavčnikove 20.45 Harmonika solo, g. Stanko 21.30 Čas, poročila 21.45 Plošče.

Sreda, 19. jul.: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, plošče, borza, 18.00 Otroška ura: Zmajeva svatba (M. Zeljeznova-Kokalj), 18.30 Plošče in solistični instrumentalni vložki, 19.30 Literarna ura: Oblikovne posebnosti v novejši književnosti (prof. Fr. Vojnik), 20.00 Samospevi gđe. Milene Trost in g. Franko Otakarja, 21.00 Flavta solo, izjava g. Campa Viktor, 21.45 Čas, poročila, 22.00 Plošče.

Drugi programi

Torek, 18. julija:

Belgrad: 20.00 Koncert na dveh klavirjih 21.00 Koncert orkestra kraljeve garde — Zagreb: 20.30 Orkester s tenor-solom — Dunaj: 20.30 Komorni orkester — Beromünster: 21.10 Orgelska glasba — Budimpešta: 20.10 Operni večer — Langenberg: 20.05 Avstrijska glasba — London: 21.00 BBC orkester — München: 21.00 Zbavnica glasba — Rim: 20.45 Opera »Don Pasquale« (Donizetti) — Variava: 20.00 Orkestralna glasba. (Iz »Radio-Beograd«)

Sreda, 19. julija:

Belgrad: 20.00 Traviata, opera, Verdi (na ploščah) — Zagreb: 20.30 Radio orkester — Barcelona: 22.00 Mehiške pesmi (tenor) — Dunaj: 20.30 Orkestr. glasba — Berlin: 20.15 Komorni orkester — Beromünster: 21.10 Vokalna in instrumentalna glasba — Brno: 19.20 Orkestralni koncert — Budimpešta: 21.10 Ciganska kapela — Leipzig: 20.05 Zborovski koncert 24.00 Orkestralni koncert — München: 20.30 Solistovski koncert, (Iz »Radio-Beograd«)

Sport

ZVEZDNA PROPAGANDNA DIRKA V CELJU.

Klub slovenskih kolesarjev v Celju priredi 12. zvezdno propagandno dirko v Celju dne 23. julija 1933. Spored: 1. Podzveza Zagreb na progi Zagreb—Celje km 101. Start v Zagrebu ob 5 zjutraj, cilj pri Grenardirju na Bregu. 2. Podzveza Ljubljana in Triglavska podzveza na progi Ljubljana—Celje km 74. Start v Ljubljani na Dunajski cesti pri km 1 ob 5.50, cilj na ljubljanski cesti pred Glazijo. 3. Podzveza Maribor na progi Maribor—Celje km 62. Start v Mariboru pri vodovodu ob 5.50, cilj na Mariborski cesti v Gaberju. 4. SK Disk, Domžale na progi Domžale—Celje km 61, start v Domžalah ob 6.20, cilj na ljubljanski cesti pred Glazijo. 5. Kolesarski klub Zagorje na progi Zagorje—Celje km 53, start v Zagorju ob 6.30, cilj na ljubljanski cesti pred Glazijo. 6. Kolesarski klub Novo mesto—Celje na progi Novo mesto—Celje km 92, start v Novem mestu ob 5 zjutraj, cilj pri Grenardirju na Bregu. 7. Kolesarski klub Zora, Trbovlje na progi Trbovlje—Celje, start v Trbovljah ob 6 zjutraj. 8. Klub slovenskih kolesarjev v Celju na progi Celje—Vransko—Celje km 50, start pred Glazijo ob 5.30, cilj na ljubljanski cesti pred Glazijo. Ob 10 dopoldne bo propagandni sprevod po mestu. — Sodeluje celjska železničarska godba. Za vse dirke, ki bodo prevozili najmanj 50 km pri zvezdni dirki, bo v Celju na krožni progi Celje—Teharje—Arclin—Celje km 18. meklubska dirka. Start ob 10.30 pred gostilno Zeleni travnik, cilj na Mariborski cesti v Gaberju. Prijavitelj se je do 21. t. m., prijavljiva znaša 5 Din.

SVETOVNI REKORDI V DVIGANJU UTEŽI

Ker se mnogo naših čitateljev zanima za težko atletiko, odnosno za dviganje uteži, zato je potrebno, da se seznanijo tudi z rekordi, da bodo vedeli, kaj vse se je že doseglo na tem polju. Radi popolnosti navajamo celotno listo rekordov, ki jo naj zainteresirani shranijo, potem pa sproti popravi, ko bo postavil kak nov rekord. Lista izgleda takole:

Enoročni poteg z desnico: Peresna teža: Standler (Avstrija) 75 kg; lahka teža: Haas (Avstrija) 85 kg; lahka srednja teža: Alieene (Francija) 91,5 kg; težka srednja teža: Deutsch (Nemčija) 92,2 kg; težka teža: Rigolot (Francija) 101 kg. Enoročni poteg z levo: Peresna teža: Schwaiger (Nemčija) 75 kg; lahka teža: Aeschmann (Švica) 77,5 kg; lahka srednja teža: Hipfinger (Avstrija) 85 kg; težka srednja teža: Gielt (Nemčija) 90 kg; težka teža: Rihs (Nemčija) 95 kg.

Obojoročni poteg: Peresna teža: Janisch (Avstrija) 95 kg; lahka teža: Haas (Avstrija) 105 kg; lahka srednja teža: Huseyir (Nemčija) 112,5 kg; težka srednja teža: Ismamir (Egipt) 120 kg; težka teža: Nosseir (Egipt) 127,5 kg.

Enoročni sunek z desnico: Peresna teža: Rosinek (Avstrija) 92,5 kg; lahka teža: Haas (Avstrija) 107,5 kg; lahka srednja teža: Hans (Avstrija) 112,5 kg; težka srednja teža: Hünenberger (Švica) 107,5 kg; težka teža: Hünenberger (Švica) 113,5 kg. Enoročni sunek z levo: Peresna teža: Rosinek (Avstrija) 84 kg; lahka teža: Jaquenoud (Švica) 92,5 kg; lahka srednja teža: Buhrer (Nemčija) 100 kg; težka srednja teža: Bierwitt (Nemčija) 100 kg; težka teža: Gäßler (Nemčija) 101 kg.

Obojoročni sunek: Peresna teža: Schäfer (Nemčija) 123 kg; lahka teža: Anwar (Egipt) 140 kg; lahka srednja teža: Hussein (Egipt) 156 kg; težka teža: Nosseir (Egipt) 167 kg.

Obojoročno težno: Peresna teža: Conco (Italija) in Wölpert (Nemčija) po 92,5 kg; lahka teža: Wölpert (Nemčija) 102,5 kg; lahka srednja teža: Araf (Egipt) 107,5 kg; težka srednja teža: Araf (Egipt) 113 kg; težka teža: Schilberg (Avstrija) 133 kg.

Med državami je na prvem mestu Nemčija z enajstimi svetovnimi rekordi, nato sledi Avstrija z desetimi, Egipt s šestimi, Švica s štirimi, Francija z dvema ter Italija z enim svetovnim rekordom. Med posamezniki je na prvem mestu Haas (Avstrija) s štirimi svetovnimi rekordi.

Kamnik

Na meščanski šoli sester uršulink v Mekinjah je bilo v preteklem šolskem letu 70 učenk. Učni uspehi ob koncu leta so bili nadvse zadovoljivi. K mali maturi je bilo pripuščenih vseh 12 učenek IV. razreda, ki jo je vodila razrednica m. Lidvina Brodnik. Mali maturi je predsedoval kot min. odposlanec g. prof. Franc Kobal iz Ljubljane. Znanje maturantinj je bilo prav presenetljivo in so vse napravile malo maturo.

Crnc inž. g. Kola Ajaji bo imel skioptično predavanje o svoji afriški domovini tudi v Kamniku in sicer v sredo ob pol 9 zvečer v kinodvorani. Pokazal nam bo okrog 73 krasnih slik iz življenja svojih rojakov v Afriki in zapel par zamorskih pesmi. Predavanje gotovo zasluži, da ga obiščemo v čim večjem številu.

Cesta v Kamniško Bistrico bo že letos popolnoma dograjena. Trasa bo šla tudi naprej po dosejanih turistovski poti. Z delom so že pričeli. Prav in v redu bi bilo, da se ob tej priliki napravi nova pešpot za turiste, da jim ne bo treba hoditi po trdi prašni cesti. SPD in Tujsko prometno društvo se nudi v proučevanje prav kočljivo vprašanje, ki ga ne bo lahko rešiti, zato pa je treba tem prej in s tem večjo požitvalnostjo na delo. Turisti čakamo.

Novo mesto

Novomeščani! Kdor se namerava udeležiti proslave 1900 letnice odrešenja in biserne maše nadškofa dr. Bonaventura Jegliča, naj se zgleda v trgovini Krajčević Tam dobi točna navodila, znake in legitimacije.

S kamnom po glavi. Straus Janez, sosesestnik iz Krupce pri Semeču, je šel dne 13. julija v Kapljučke iskat delavcev. Ko se je vračal iz vasi, so ga napadli neznanci. Eden izmed napadalec ga je udaril od zadaj s kamnom po glavi, da je padel na obraz. Napadalec ga je nato šel z malo sekirico dvakrat uteskal po hrbtu. Na vpitje so prihiti ljudje in ga spravili v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo.

Iz Vranskega kota

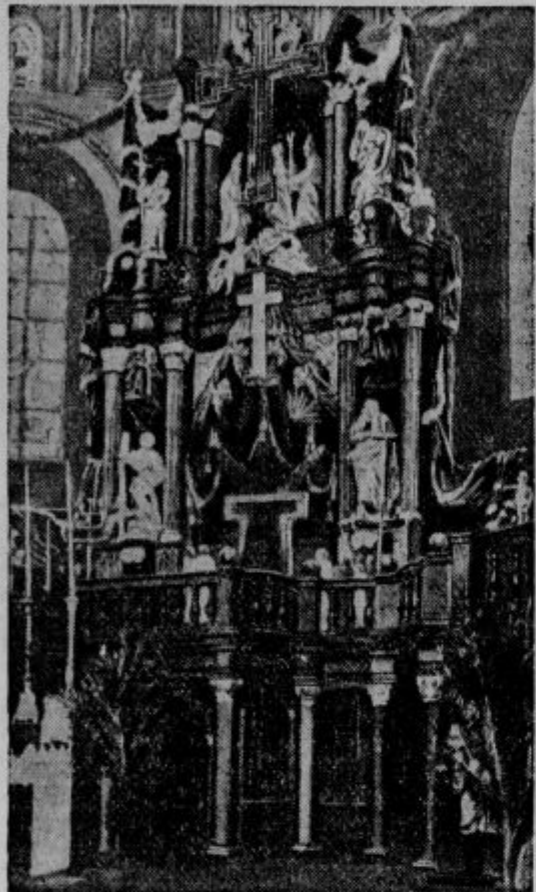
Vesel obisk smo imeli v nedeljo. Pod vodstvom svojega voditelja g. dr. Al. Tomca je prišlo k nam 50 gojencev salezijanskega zavoda na Rakovniku. Imeli so s seboj tudi godbo in nam predpovedne zagledali pred cerkvijo nekaj lepih komadov.

Novo kopališče je otvoril v nedeljo tujsko-prometni odsek ob potoku Bolska na zemljišču Ivana Mešiča. Kopališče je zgrajeno v dva dela, posebej za moške in ženske. Za kopanje so predpisane posebne ure za moške in posebne za ženske. Vsak kopalec plača za celo kopalno dobo 20 Din.

Dragocena relikvija katoliške cerkve

Kristusov plašč v Trierju

Plašč, s katerim je bil ogrnjen Kristus na križevem potu in ki si ga vojaki niso razdelili, bo izpostavljen v času od 23. julija do 3. septembra v Trierju v Nemčiji. To je najdražji zaklad mestne katedrale in ena najsvetejših relikvij katoliške cerkve tako po svojem značaju, kakor po svojem izvoru; saj tudi simbolizira edinstvo cerkve.



Ta slika Kristusovega plašča v Trierju je bila posneta za časa zadnjega izpostavljenja.

Prvič omenjajo plašč v zapisniku »Gesta Trevirorum«, v katerega so upravitelji šole v samostanu Sv. Mateja v Trierju zabeležili zgodovino plašča in tudi mesta samega, in sicer za dobo od 10. do 13. stoletja. Zgodovina življenja sv. Agricija, trierskega škofa v 13. stoletju pripoveduje, da je sv. Helena, mati cesarja Konstantina, ki je bila rojena v Trierju, darovala

plašč l. 330 Agriciju, prav tako mu je izročila nekatere druge relikvije, tako žebelj iz sv. križa. Po tridnevem postu je sv. Agricij odprl dragocen zaboj in pokazal vernikom relikvijo. Nato so plašč zaprli v zaboj in ga shranili z drugimi relikvijami v jamo pri glavnem oltarju. L. 1196 je dal relikvijo položiti v oltar nadškof Ivan. Do l. 1512., ko je prišel cesar Maksimilijan v Trier, da bi tam prisostvoval državnemu svetu, niso dotaknili relikvije. Maksimilijan je namreč izrazil željo, da bi jo rad videl. Javno so izpostavili relikvijo šele mesec nato, to je maja 1512. Samo v 14 dneh je obiskalo katedralo okoli 100.000 ljudi. L. 1517. je Maksimilijan zopet prišel v Trier in se poklonil sveti relikviji, toda javnosti je bila izpostavljena zopet šele 1653. Tedaj se je razvila prava pobožnost v čast Kristusovemu plašču.

Nato so nastopila leta vojn, tako da so meščani smatrali za potrebno, da prenesejo relikvijo iz katedrale v utrdko Ehrenbreitstein, od tam zopet v Würzburg, potem v Bamberg in končno v Augsburg. V Trier je zopet prišla šele 1810. ko so jo zopet javno izpostavili. L. 1844 jo je škof Arnoldi dal zopet izpostaviti in prav v tem letu je bilo silno mnogo bolnih romarjev ozdravljenih. Pravi, da je tedaj prišlo v Trier okoli 1.141.000 romarjev. Leta 1891 pa je to število doseglo kar dva milijona. Tedaj so postavili plašč z razpetimi rokavi na belo platno, obrobjeno z zlatom. Mgr. Feliks Korum, trierski škof pripoveduje, da je bilo takrat 11 ljudi čudežno ozdravljenih in da je 27 drugih prejelo posebne milosti.

Plašč je 1,50 m dolg in do 1 m širok. Med milijoni kristjanov, ki so se mu poklonili in prišli v Trier, so tudi sv. Athanas, ev. Ambrož, sv. Hieronim, sv. Martin iz Toursa, cesar Karel Veliki in cesar Henrik II.

Letošnje romanje bodo priredili v okviru slavnosti v okvirju 1900-letnice križanja Jezusa Kristusa. Sv. oče Pij XI. bo podelil popolne odpustke vsem tistim, ki obiščejo katedralo, tam prejmejo sveto obhajilo in molijo po njegovem namenu. Romanja organizira »Wallfahrtsleitung Trier, 2 Windstrasse, Trier.« Iz Nemčije bodo prispeli v Trier posebni vlaki. Tudi milanski kardinal Schuster bo prisostvoval otvoritvi slavnosti. Prav tako bo prispelo silno mnogo potnikov iz saarske doline nadalje iz Belgije. Na stotine bolnikov se zanima za to romanje. Tudi članom društva gluhonemih bo dana priložnost, da se dotaknejo svetega plašča. Na dan otvoritve slavnosti bo kolineki nadškof bral sveto mašo in imel nato nagovor, ki ga bo prinašal tudi radio.

Pojdi, moj sin, in ne pij več!

Angleži so slavili stoletnico gibanja proti omejitvi uživanja alkoholnih pijač in neki 75 letni možakar je poslal uredništvu nekega velikega angleškega lista tole dogodbo:

Moj oče je bil lastnik nekega velikega prekomorskega parnika, na katerem je pa imel kuharja, ki je vse preveč rad pogledal — ne v kozarec, pač pa kar v steklenico. Veliki irski protialkoholni boritelj duhovnik Mathew se je nekoč v pogovoru z mojim očetom dotaknil tega vprašanja. Oče je omenil, da ima takega in takega kuharja. Duhovnik je naročil, naj mu pošlje kuharja v kabino. Ko se je kuhar vrnil, je pripovedoval, da ga je oče Mathew, kakor so mu splošno rekli, udaril po licu ter pri tem rekel: »Pojdi, moj sin, in ne pij več!« Te besede in udarec so bile odločilne v življenju tega kuharja, postal ni samo popoln abstinents in ni maral alkohola niti za zdravilo, pač pa je postal tudi velik apostol abstinence gibanja.

Oče Mathew, ki je umrl leta 1856, je imel na ljudstvo tolikšen vpliv, da je imel polovico irskega naroda na svoji strani. Ta se je zvesto ravnala po njegovih navodilih.

Ne pokadi vendar toliko cigaret, saj so škodljive! To dobro vem, prav zato jih sežigam.

Sam okoli sveta



Ameriški letalec Post ki se je iz Newyorka podal na polet okoli sveta in po 23 urah in 40 minutah prispel naravnost v Berlin. Tu je počival samo 2 uri in v nedeljo ob 14.15 odletel proti Moskvi. Ob 18.30 je moral pristati v Königsbergu, ker je zgubil smer.

Grafolog: »Ta pisava odkriva potrpljenje, uvidenost in lenobo.«
»Hvala hvala. To mi čisto zadostuje. To je namreč pisava krojača, ki naj bi mi odslej krojil obleke.«



Tudi letos so Francozi dan 14. julija, to je obletnico navala na zloglasno ječo Bastille, proslavili izredno slovesno. Na ta dan prirejajo po vsej Franciji ljudske veselice, združene z narodnimi plesi. Predsednik francoske republike Lebrun poljubi priznane častnike in s tem izkaže nenaadno čast.

Armada potepuhov, brezdomcev in zapuščenih otrok

»Pomožni odbor za potepuhe in brezdomce v Zedinjenih državah« je objavil podatke svojega štetja. To je bilo izvršeno tekom enega dneva po 3000 uradnikih pod vodstvom Dana Andersena. Odgovori so dospel iz 765 mest v 48 državah. Do 2350 malih mest s prebivalstvom do 2500 ljudi sploh ni poslalo izpolnjenih vprašalnih pol. To pomeni, da ni štetje popolno. A kljub temu so popisali Andersenovi zaupniki dne 22. maja do 1.250.000 potepuhov, ki so jih srečali po cestah in taboriščih. Ministrstvo dela je poprej naštel v Zedinjenih državah do 200.000 zapuščenih otrok. Zasebna dobrodelnost društva so trdila, da je to število še večje in presega 500.000. Andersen zagotavlja, da so ti podatki pretirani. V Ameriki imajo samo do 125 tisoč zapuščenih otrok. Zato pomeni vedno bolj pretečo nevarnost stalno naraščajoča vojska brezposelnih delavcev v starosti nad 45 let.



V Hollywoodu so si izmislile Američanke nov šport. Na kolescih drčijo okoli kakor nore. Radi tega je nastala taka gneča in takšna življenska nevarnost, da je bila ameriška policija prisiljena predpisati športaicam posebne tablice s številko, ki jih nosijo na hrbtu, in pa tudi svetiljko

Cigan na visoki šoli. Na juridično fakulteto češkega vseučilišča v Pragi se je vpisal cigan Tomaj Homolek iz Svatohorice. Dokončal je gimnazijo v Gaji. Zdaj je bil tudi potrjen k vojakom. To je prvi cigan na češki visoki šoli. Verjetno je, da bo postal tudi častnik.

Ti na žalostno starost obsojeni moške so izgubili zaslužek radi krize. Iščejo zdaj delo ali so zapustili dom, da bi olajšali življenje na državno podporo navezanim ženam in otrokom. Zapuščena deca ima v marsikaterem oziru lažje življenje. Avtomobilisti večkrat priskočijo na pomoč utrujenim malim pešcem, kmetje in meščani jim naklonijo kosilo, imajo prednost tudi pri razdelitvi javnih podpor. A nihče se ne zanima za odrasle popotnike, ki se potikajo iz kraja v kraj, da bi ušli policiji, ki beleži »poklicne postopače«. Njih število je preveliko. Tudi dobrodelnostna društva jih odslovijo z malo podporo ali nakazilom za kosilo in prenočišče. Prvič v zgodovini Zedinjenih držav je ugotovilo štetje tudi 9926 žensk brez doma. A ta številka je po Andersenu prenizka, ker so namenjena javna prenočišča po večini samo moškim. V New Yorku samem imajo najmanj 10 tisoč sličnih nesrečnic. Andersen misli, da znaša njih število vsaj 150 tisoč. Prenosišča Reševalne armade so sprejela na dan štetja 1569 žensk (v vseh 40 državah) in med njimi je bilo 25,6 odstotkov v starosti od 16 do 20 let! Štetje je tudi ugotovilo kot popolnoma nov pojav 3155 potujočih družin nekdanjih farmarjev in delavcev. Seveda je tudi ta številka prenizka. Armada novih ciginov stalno narašča in nudi najboljši dokaz za neusmiljenost ameriške gospodarske krize.



Francoz Speicher vodi doslej v kolesarski tekmi »Tour de France«. Po starem običaju poljubi najboljšega kolesarja lepo dekle, ko prispejo udeleženci tekme na Riviero.

Vylok pod vodo



Poročali smo že, da je Tisa poplavlila in uničila vas Vylok v podkarpatski Rusiji. Češkoslovaška vlada je sklenila, da to vas in tudi še druge, ki so bile hudo poškodovane, obnovi. Vylok bodo postavili čisto na drugem mestu in sicer nekoliko bolj proč od Tise. Poleg tega bodo ob Tisi zgradili velikanski jez, da preprečijo poplave.

Mesto soli na rep ...



Američanu se ptice vsedejo na klobuk. Prej jih je seveda primerno zdresiral. Večkrat se položil v travo moško obliko s klobukom s krinko in pipo in zraven tudi hrano. Ptice so se najprej privadile slamniku na maski in končno tudi slamniku na živi glavi. Pač ameriška zabava.

Zahteve lesnega gospodarstva

V petek 14. julija se je vršila seja odbora Osrednje sekcije lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih združenj v Ljubljani, ki je razpravljala o važnih strokovnih zadevah.

Z ozirom na potrebo, da se delo Osrednje sekcije čim živahneje in pozitivneje razvije, je Osrednja sekcija osnovala tarifni odsek, ki bo vsem članom v vseh tarifnih zadevah na razpolago.

Informacijski odsek bo vodil evidenco o nesolidnih trdnjavah in dajal članom tozadevne informacije; vodil bo evidenco o tržnih cenah in zbiral ter dajal članom informacije glede razpisanih dobav.

Upravni odsek bo vršil posle v zvezi z intervencijami in se zavzemal za zaščito lesne trgovine v tarifnem, prometnem, davčnem in zakonodajnem pogledu.

Razpravljalo se je nato o akcijah, ki naj jih Osrednja sekcija podvzame na merodajnih mestih. Sklenilo se je odločiti zahtevati revizijo pravilnika o najemninah ležarinskih prostorov. Lesni izvozniki so radi visokih najemnin za ležarinske prostore primorani odpovedati prostore in je v interesu železnice same, da končno vendarle ugodijo le večletni težnji izvoznikov po reviziji pravilnika, ki je bil uveljavljen leta 1927 in ki nikakor ne odgovarja več današnjim potrebom.

Obišrno se je razpravljalo o obrestni meri in sklenilo, da se Osrednja sekcija pridruži gibanju za znižanje obrestne mere ter da izrazi svoje tozadevne težnje na merodajnih mestih.

Sklenilo se je posredovati, da se pri obračunavanju valute v klirinskem prometu obračunava po dejanskem tečaju, ker pri sedanjem načinu obračunavanja utrepe naši izvozniki znatno škodo.

Ker je rok za kritje izvoznega potrdila, ki znaša 45 dni, mnogo prekratek, ker v dostih primerih prispe blago v tem času šele v kraj namembe, oziroma izvoznik nikdar ne more podati garancije, da bo kupec plačal blago v predpisanim roku, je Osrednja sekcija sklenila, pozvati merodajne čini-

telje, da se rok za kritje potrdila podaljša na pol leta. Prav tako je nujno potrebno izpremeniti postavke za izvozna potrdila, ki so znatno previsoke.

Osrednja sekcija bo podvzela akcijo, da bi Narodna banka priznavala v kritje izvoznega potrdila tudi zneske, ki jih izvozniki prinesejo v državo, ali ki jih prejmejo v denarnih pisnih. Narodna banka sedaj takih zneskov ne priznava v kritje potrdila, kar povzroča izvoznikom velike neprilike.

Osrednja sekcija je že ponovno posredovala, da se prepoved izdaje izvoznega potrdila, v primeru, da izvoznik nima poravnanih vseh davkov, ukine in bo akcijo, ki ovira naš izvoz lesa, ponovno podvzela.

Razpravljalo se je nato o jako važnem vprašanju financiranja in kreditiranja izvoza lesa. Kreditiranje je povsem prenehalo in lesni trgovini se je treba oprijeti samopomoči, da omili ta nevarnost položaja. Narodna banka ni vršila v zadostni meri kreditiranja naše izvozne trgovine in tudi ni pričakovati, da bi se to stanje v doglednem času izboljšalo.

Zato je Osrednja sekcija razpravljala v načelu o osnovanju denarnega zavoda za izvoz lesa, ki naj bi slonel na zadrugi podlagi. Ta denarni zavod se načeloma ne bi spuščal v nikake spekulacije in bi nudil le cesijske lombardne in blagovno menične kredite na vstopni les; ne spuščal pa bi se v financiranje posameznih obratov. Sprejemal bi tudi hranilne vloge in nudil vlagateljem v upravnem in nadzorstvenem odboru svoje zastopstvo.

Predsedstvo Osrednje sekcije se je pooblastilo, da pripravi ogrodje za osnivanje takega denarnega zavoda.

Vršila se je nato še razprava o raznih predlogih sekcijah zastopnikov.

Položaj naše lesne trgovine je skrajno neugoden, pa je zato v interesu našega narodnega gospodarstva nujno potrebno, da merodajni činitelji bitne težnje lesne trgovine uvažujejo in tudi izvedejo.

Kvaliteta novega blaga je znatno boljša kot lani. Dočim je bila lani od 68—77 kg največ pa od 72—74 kg, je letos povprečna teža 78 kg, imeli pa bomo tudi blago 79—80 kg in celo 80—81 kg.

Novi Sad. Pšenica vsa po 212.50—220. moka bat., ban. Og. 345—360, 2. 325—340, 5. 305—320, 6. 275—285, 7. 175—180, 8. 65—67.50. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 28 vagonov.

Živina

Dunajski goveji sej. (Poročilo trdnje Edv. Saborsky & Co., Dunaj). Prigranah je bilo 1798 goved. Iz Jugoslavije jih je bilo 90 na prostem trgu. 13 pa na kontinentalnem trgu. Cene: voli najboljši 1.40, I. 1.15—1.30, II. 1.05—1.15, III. 0.90—1.0, krave I. 1.0—1.05, II. 0.92—0.97, bik 1.02—1.17, klavna živina 0.70—0.90. Tendence je bila medla. Cene za vole so se pocenile za 5 grošev, druge cene pa so ostale neizpremenjene.

Hmelj

Posiv hmeljarjem.

Podpisano društveno vodstvo obvešča s tem vse hmeljarje, da je odobrila Privilegirana agrarna banka a. d. v Belgradu Savinjski posojilnici v Zaleu kredit 500.000 Din za obriranje in sušenje letošnjega hmeljskega pridelka. Vse one hmeljarje, ki se hočejo poslužiti tega kredita, pozivamo, da se zgledajo v svojo podpisano potrebni listin osebno v pisarni Savinjske posojilnice v Zaleu do 1. avgusta t. l., ker se na poznejše reflektante ne bo moglo več ozirati.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zaleu.

Zatec, CSR, 14. julija. Cene so ostale pretekli teden neizpremenjene: 1800—2100 Kč za 50 kg. Letnik 1931 je notiral 750—800 Kč. — Rastlina trpi splošno radi suhega vremena, ker je bilo dovolj dežja le v nekaterih občinah. Listna uš se je zadnji čas zelo pomnožila in se je morajo hmeljarji energično braniti. Škropljenje proti peronospori se izvršuje. Druga poročila govore o razširjenju listne uši v zateških okoliših. Ne samo v nizkih legah, ampak tudi v višjih imajo producenti dovolj dela. Tudi v ostalih dveh najvažnejših okoliših so se uši zelo pomnožile.

Jajca

Sv. Jurij ob juž. žel., 16. julija.

Iz izvoznih trgov smo prejeli tale dopis: »Z današnjim dnom so začeli javni izvozniki čarji takozvanega štajerskega področja nakupovati jajca po teži in se plača za enkrat 7 Din za 1 kg. Situacija je precej stabilna in ni pričakovati bistvenih izprememb.

V naslednjem navajamo dva konkretna slučaja, iz katerih se lahko vsaki proizvajalec jaje marsikaj dobrega nauči.

En trgovec nam je danes dostavil 318 lepih jajc, med katerimi je bilo 24 lahkih plavačev in nobenih gnilih. Teh 318 jajc je tehtalo 17½ kg in je pri ceni 7 Din za 1 kg prejel 122.50 Din ali 38.52 par za komad.

Drugi trgovec nam je dostavil 744 komadov jajc, med katerimi pa je bilo 842 plavačev, 22 gnilih in 21 natrtih. Po odbitku gnilih in ¼ teže od natrtih je znašala skupna teža 35.54 kg in je pri ceni 7 Din za 1 kg prejel 248.78 Din, ali za komad samo 33.43 par.

Obema se je plačala ena in ista cena in sicer 7 Din za 1 kg in vključ temu je dobil prvi 38.52 pare za komad, drugi pa samo 33.43 pare za ko-

KULTURNI OBZORNIK

Dr. Karel Glaser — ob 20 letnici smrti

† 18. julija 1913.

Pravično je, da se vsaj po smrti spomnimo s priznanjem moža, ki je vse svoje življenje trpel sama nepriznanja, prezir in krivično pregajanje ne le od svojih narodnih nasprotnikov, marveč tudi od lastnega naroda, kateremu je posvetil poleg znanosti vse svoje življenje. Dr. Karlu Glaserju je bilo odločeno, da je moral izpiti zvrhano kupo prevar, katero so mu nastavili na usta ljudje lastnega naroda.

Le kratek tok življenja razvijmo: Rodil se je 23. februarja leta 1845 v Hočah, v bližnjem Mariboru je končal gimnazijske študije, na kar se je posvetil (na Dunaju) slavistiki in klasični filologiji. Potem je romal po raznih avstrijskih mestih kot romar-ahasver; povsod mu je bila n apoti vroča domovinska ljubezen (v Kranju so celo zaprli gimnazijo za nekaj let, ker je Glaser ob neki priliki govoril o Srbi navdušene besede). Prav za prav se je kamil Glaser prvotno posvetil bogoslovni študiju, ko pa se je kot višji gimnazijec ogrel ob Trstenjaku in njegovih staroslovskih razpravah za staroindijske jezike, je seveda pustil to misel ter se z vsa ljubeznijo lotil tega študija. Tudi kot profesor se je še poglabljal vanj ter se končno odločil za ta zamotani študij na berlinski in dunajski univerzi, kjer je kmalu položil doktorat iz sanskerta. Njegova želja je poslej bila le ena: da bi dobil vseučiliško stolico za orientalistiko. Toda zaman je trkal v Pragi, Lvovu in končno v Zagrebu (kjer ni bilo te stolice); zvestim Slovincem se takrat (kakor nikoli) niso podeljevala lahka visokolaška mesta. Tako je zagrebel Glaser vso svojo veliko zmožnost v gimnazijske razrede.

Njegovo delo, katerega ne bomo radi prevelike obsežnosti naštevati, bi mogli razdeliti v tri smeri: Kot velik indolog ne le med Slovence, marveč v zboru inozemskih sovrstnikov, s katerimi je živel v stalnem pismenem stiku, je napisal mnogo tovrstnih razprav (njegovo disertacijo je tiskala dunajska akademija), prevedel premočne indijske in perzijske pesnitve, drame itd. v slovenski in nemški jezik. Slovinci mu niso dali za to nikakega priznanja. — Dalje se je začel intenzivno baviti z nabiranjem raznih životopisnih in književnih podatkov pisateljev, pesnikov, znanstvenikov itd., ter ta nabrani material spravi v štiri obširne knjige »Zgodovine slovenskega slovstva«. Toda že ob prvi knjigi je zahrumela slov. kritika ter okamenjala knjigo, da ni ostala na njej niti ena stran cela. Razume se, da je ostal ta nastop kot krvava sled pri vseh nadaljnjih Glaserjevih delih. In vendar — dastravno ni Glaserjeva »Zgodovina slov. slovstva« prava zgodovina slovstva, osvetljena z vseh strani in pregledno razvrščena — vendar je to veliko delo marljivega nabiratelja, ki je prevrnil vse revije, časopise in knjige, do katerih je bilo težko priti, ter zgrnil vse podatke v štiri knjige, in jih ponudil svojemu narodu v porabo. Brez dvoma je bila kategorična odklonitev Glaserjevih del s strani kritike močno krivična. — Tretje polje Glaserjevega dela pa so bili prevodi. Poleg mnogih prevodov iz orientalskih jezikov je Glaser prvi med Slovinci prevajal Shakespearea. Pa tudi tu je naletel ne le na nepriznanje, marveč na trd odpor. Mladi so mu odrekli sleherni zmožnost prevajanja, čes, da je njegov jezik okorel in brez soka. Seveda je imela kritika v tem primeru prav, toda Glaser je bil že tako razravan in občutljiv, da ne bi več mogel sprejeti niti najblagohotnejše kritike. Ves zagoren se je končno umaknil vase. Na Hočah je hotel pozabiti krivice sveta. In sem je 18. julija leta 1913 prišla smrt ter ga odvedla v kraj, kjer ni nobenih prevar... L. G.

Kratek odgovor

G. dr. Josip Debevec je napisal v »Slovenec«, št. 157, dne 14. julija 1933, str. 7, kratko oceno moje razprave »O kulturnem izvoru gospodarstva«, ki je izšla v »Časniku 1. 1932-33, št. 9—10, G. kritik je sicer že prej ocenjeval moje razprave v »Časniku nekam »očetovskor«, zdelo se mu preteorično, toda ta ocena je tako ostrá, da ne smem molčati.

Na splošno naj omenim, da mogoče vendar ni res, da teorija in teoretično razpravljanje nimata nikakega pomena, in da je mogoče vendar nekaj ljudi, ki tudi take stvari potrebujejo, želijo in želijo. (Drug glas v »Slovenec« (L. G.) je nazval to mojo razpravo za sodobno.) Sicer pa je res, da bi se naslov moje razprave mogel glasiti tudi

mađ. Prvi je imel lepo, debelo, sveže blago in je imel samo 24 lahkih plavačev, drugi pa je imel sicer po debelosti lepo blago, pač pa 342 plavačev in 22 gnilih.

Dober gospodar mora torej gledati, da ima 1. samo kokoši, katere nesejo debela, težka jajca, 2. mora, ako so vmes drobna jajca, ta porabljeni doma, debela pa nesi trgovcu, in 3. ne sme jajca dolgo doma čuvati, kajti jajce se osuši in postane od dne do dne lažje.

Ako bodo vsi perutinarji delali na ta način, si bomo z dobro kakovostjo kmalu pridobili zopet isti sloves, kakršnega smo imeli nekdanj in ne bo dolgo, ko bomo za naše blago dosegli boljše cene.

drugače, če gledamo samo na navedeno a nov. Na men razprave pa je gotovo tak, da vsaj opravičuje moj naslov. Saj mi ni šlo toliko za resnico in rezultat, ki je že davnaž znan in vsaj od nas sprejet. Šlo mi je samo za nov način prikazanja tega rezultata in za novo metodo, ki naj pokaže tudi gospodarstvo kot kulturno panogo, za kar jo vsi samo priznavajo, in pa za posledice, ki iz tega dejstva izvirajo za razmerje gospodarstva do človeka. To je res heuristični način prikazovanja, ki se je vsaj meni zdel zanimiv in nov. Zato tak naslov.

Glede razlikovanja med dušo in duhom nisem jaz kriv, da je ostala ta razlika v tej razpravi samo nakazana. Razvil sem jo že drugod (»Popotnik«) in če bi še enkrat ponavljal, bi razprava samo še nepotrebno narasla v jezo urednika in kritika.

Zdi se tudi, da g. kritik reševanje nekih vprašanj pridruže samo nekaterim ljudem, in drugim, posebno filozofom, docela odreka to pravico. Kakor rad priznam, da naj vsak človek ostane na svojem ozkem kulturnem področju, tako pa upravičeno trdim, da ima vendar tudi filozof pravico dotakniti se vprašanj s svoje plati in s svojega vidika, če se mu zdi, da imajo tudi tako plat. Tako sem se jaz izvora umetnosti dotaknil samo z ene plati, ki pa je razen vsega dosti široka in tako načelna, da ne razprute kajki drugi podrobnejši rešitvi. (Zakaj tudi religiozni izvor starogrških dram spada ali k duhovnemu ali pa k duševnemu izvoru umetnosti.) Zdelo se mi je, da imam do tega pravico in storil sem to.

Končno pa moram odločno ugotoviti, da moje razpravljanje o izvoru religije ni dvoumno, in še manj, da je hotelo tako biti. Tudi besede religija nisem rabil nepremišljeno in je ni treba zamenjati z besedo religioznost. Zakaj tudi božji in objektivni izvor religije spada za človeka le k njegovemu duhovnemu izvoru, in to sem vsaj implicitno povedal, ko sem trdil, da je Bog tako absolutno vreden in sam v sebi utemeljen, da se ob njem more ustaviti nemirno vpraševanje in iskanje. Tudi moremo biti toliko široki, da priznamo, da »bi iz potrebe, t. j. tudi iz znanstveno utemeljene potrebe, šele ustvarili religijo, če bi je še ne imeli«. Pristavljam pa sem že v razpravi, da je človek vendar dovoljen od njene (religijske) objektivnosti, čeprav jo sam ustvarja. Šlo mi je torej predvsem za spoznavno plat religije in za človekovo dohajanje do nje, ne pa toliko za njeno ontološko plat, ki pa sem jo vendar s tem implicitno priznal, ko sem govoril o njeni objektivnosti in odvisnosti človeka od nje. Čitati je treba pač vse, mogoče tudi stranske besede in stavki niso brez pomena, in potem se bomo z dobro voljo razumeli.

Dr. Gogala.

Mario Simene se poslavlja iz Zagreba. Ker se ni mogel tenorist Simene pogoditi z zagrebško operno upravo za plačo prihodnjesezonskih predstav (zahteval je 240.000 Din namesto dosedanjih 360.000 Din, a nudili so mu le 120.000 Din), se je odločil, da bo pristal na povabilo milanskega gledališča. Počitnice pa bo prebil na Bledu.

»Jugoslavenski sport, 1933«. Godišnjak Saveza sportskih saveza kraljevine Jugoslavije. Uredil Hrvoje Macanović. — V 160 straneh priročnika so obdelali sportni strokovnjaki vse veje sporta: nogomet, tenis, golf, hockey, vožnja s kolesi, motorji, avtomobili in aeroplani, dalje gimnastiko, atletiko, metanje, veslanje, jadrnanje, plavanje, mečevanje, jahanje, smučanje itd. Vsaki sportni veji sledi popis vseh klubov Jugoslavije, dosedanjih prvakov, mednarodnih tekem, vseh rekordov (svetovnih, olimpijskih, balkanskih jugoslovanskih), v tej knjižici je prav za prav vse, kar mora sleherni sportnik vedeti. Stane 10 Din (»Jugoslavenski sport«, Zagreb, Draškovičeva ulica 36).

Prejeli smo: Kamil Krofta: »En quoi consiste le révisionnisme hongrois« (Bistvo madjarskega revizionizma). Založba »Orbis«, Praga, 1933.

Dom in svet, Nova knjiga, št. 6 prinaša naslednjo vsebino: Narodna galerija (France Stelč). — Kriza duha (Jakob Solar). — Prihod. — Moj Bog. — Struga (Joža Vovk). — Idila v Sopotih (Ivan Pregelj). — Drobni prispevki (dr. Avgust Zigon). — O časnikarski slovenščini (Anton Breznik). — t Dragutin Domjanec (Fr. Stelč). — Dr. Rudolf v. Andrejka: Aus den slovenischen Dichtungen (Ivan Pregelj). — Iz sodobnega erbo-hrvatskega književnega življenja (Tine Debeljak). — Ljubljanska drama v sezoni 1932/33 (France Vodnik). — Socialno vprašanje kot vprašanje krščanskega prepoveda (Berdiaev — Silvester Škerl). — Nove knjige. — Številki je priložen večji številni umetniški prilog z reprodukcijami slik iz Narodne galerije.

Popravek. V poročilu o VIII. zvezku Preglednih revizionistov »Slovenec« št. 158) se mora brati pravilno: Frana Erjavca, Sorškega polja, romarstva na zemlji, kulturnega slovenstva.

Pridobivajte novih naročnikov!

Zahvala

Vsem, ki ste nam ob izgubi našega dobrega očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda

Antona Preskerja

trgovca, kroj. mojstra in posestnika

izkazali toliko iskrenega sočutja, darovali cvetje in spremili nepozabnega nam pokojnika k večnemu počitku, se najprisrčneje zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 18. julija 1933.

Zalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila



ANA ADAMIČ naznanja v svojem in v imenu svojega sina FRANCITA ter ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njen najboljši, srčno ljubljeni mož oziroma očka, brat, stric, zet in svak, gospod

Franc Adamič

prokurist

po kratki, mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, danes za vedno zatisnil svoje blage oči.

Pogreb blagega, nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 19. julija ob 4 popoldne izpred mrtvašnice v splošno bolnišnico na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v cerkvi Sv. Jakoba.

Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 17. julija 1933.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šentilovanski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Trgov. pomočnike

mešane stroke, zdrave in agilne, dobre računarje, spretni prodajalci ter z znanjem nemščine, sprejemem za železninski, galanterijski in špecerijski oddelke. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe s prepisi spričeval, zahtevki in sliki na upr. »Slov.« pod »Resen in zanesljiv« št. 7988. (b)

Vzgojiteljico

popolnoma zdravo, s perfektnim znanjem francoščine, z lepo izgovorjavo, samo resno moč, sprejemem k 6-letni deklici 15. sept. ali 1. okt. t. l. Veselje v hiši. Ponudbe z živopisom, prepisi spričeval, navedbo zahtevkov in sliki na upr. »Slov.« pod »Podeželsko mesto« št. 7989. (b)

Skladiščnega delavca

zdravega, resnega, sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Prepisi spričeval, živopis in zahtevki na upr. »Slov.« pod »Trgovina v mestu na deželi« št. 7990. (b)

Gospodinj

za vsa domača dela takoj sprejme gospod. Naslov v upr. »Slov.« pod šte. 8081. (b)

Pastirja

starejša 13 do 15 let, za lažja dela takoj sprejemem. Anžič Ivan, Dobrunje 26, Sp. Hrušica pri Ljubljani. (b)

Blagajničarka

popolnoma večja v kavarniški in restavracijski obrti se sprejme. Ponudbe poslati pod »Blagajničarka št. 8099«, na upr. »Slov.« v Mariboru. (b)

Dekle

za vsa hišna dela, ki zna dobro kuhati, sprejme družina brez otrok. Plača dobra. Nastopi lahko takoj. Pismene ponudbe na dr. Nikola Petrovič, zdravnik, Kolarčeva ul. 1, Belgrad. (b)

Sprejem

dva, tudi v čevljarskih potrebščinah dobro izvežbana trg. sodelavca-galanterista, med temi enega, ki je že bil dalj časa zaposlen kot samostojna moč v eni gos. oddelku. Nastop takoj ali po dogovoru. Pogoji: popolnoma zdrav, vojaščine prost ter izučen v mešani stroki. Ponudbe z navedbo referenc in zahtevkov na upravo »Slov.« pod zn. »Agilen« št. 8094. (b)

Prodajalko

tudi ne izučeno, čedno, zanesljivo, sprejemem takoj. Plauc, Maribor. (b)

Vajenci

Trgovskega učenca

ali učenko, kmetskih poslovnih staršev, sprejme takoj trgovina z meš. blagom »Zvezda«, Sv. Jurij pod Kumom. (v)

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje solčno, s kopalnico, poselsko sobo, verando in pritlikinami - se odda mirni stranki za avgust. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 6195. (c)

Vnajem

Lokal

pripraven tudi za pisarno — se odda. Tyrševa (Dunajska) 36. (n)

Posestva

Droben oglas v »Slovenca«. posestvo ti hitro prodaj, če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Parcele

poleg kolodvora Dev. M. v Polju — prodam. Tudi na knjižice. Naslov pove upr. »Slovenca« pod št. 7905. (p)

Enodružinsko hišico

s 3000 m² vrta in travnika ob Lžanski cesti oddam v najem, odnosno tudi prodam. Janko Predovič, Ljubljana, Poljanska c. 73. (p)

Posestvo

6 orolov, hiša, gospodarska poslopja - naprodaj eno uro od Ljubljane. Naslov v upr. »Slov.« pod šte. 8080. (p)

Nova hiša

z vrtom, tik Glavne ceste Ptuj - prodaj Plauc, Maribor. (p)

Majhno posestvo

z gospodar. poslopijem - prodam ali dam v najem ob novi banovinski cesti Litija-Radeče. Jos. Knez, Sapota, Sv. Jurij pod Kumom. (p)

Majhno posestvo

s hišo in gospodarskim poslopijem kupim v bližini Kamnika. Ponudbe na upr. »Slov.« pod zn. »Penzion 35/8095. (p)

Kupimo

Vsakovrstno

Zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Smirkove plošče

(šmirgljove), za brušenje žag, premer 300 x 10 x 1 mm, nudi komad po 1 Din proti povzetju franco vsaka postaja. — L. Noušak, Bos. Dubica. (l)

Pozor!

Trgovci sadja in zelenjave — ako rabite marelice, obrnite se na naslov Stevan A. Ognjenović, Vinkovci. (l)

DRVA IN PREMOG

pri Iv. Schumi Dolenjska cesta Telefon št. 2951

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri ugodneje in na cenejeje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

90 Din

1 m³ žaganih, suhih bukovih drv, Franko Ljubljana. Janez Mušič, Trzin

Modna konfekcija

Na najboljši nakup! A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. (l)

Za potovanje

kovčage, torbice, denarnice, nahrbtnike itd. Velika izbira - znižane cene — priporoča Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova ul. 13.

Turdka A. Volk

Ljubljana, Resljeva cesta 24. nudi najceneje vse vrste pšenične moke in druge mletvske izdelke. Zahtevajte cenik!

Pozor!

Konzumna društva! Prodajmo blagajno »National« z garancijo. Plauc, Maribor. (l)

Avbe

sklepniške, rute, broše, uhane, vestje in drugo za narodno nošo prodaj Tižan, Sv. Petra c. 4. (l)

Valvasor

in pisalni stroj prodam - tudi na odplačevanje. Naslov v upr. »Slov.« pod šte. 8070. (l)

Denar

Kot družabnik

s sodelovanjem pristopim k industrijskem podjetju z 200—300.000 Din. Zmožen nem., fran. in angl. korespondence. Ponudbe na upr. »Slov.« pod šte. 200/8084. »d)

Vlogo - dobroimetje

pri Češki industrialni banki v Ljubljani odkupim. Ponudbe z ceno na upr. »Slov.« pod »Plačam takoj« št. 8071. (d)

Obri

Žične posteljne vloge

in zložljive železne postelje izdeluje najceneje ter sprejema iste v popravilo Pavel Strgulec. Gospodarska cesta 13. Kolizej, Ljubljana. (t)

Razno

Otroka

vzajem z vso oskrbo. — Franciška Bizjan, Brdo št. 84, p. Vič pri Ljubljani. (r)

Auto-motor

Poltovorni avto

»Opel« še dobro ohranjen prodam. Cena zelo nizka! Naslov pri upr. »Slov.« št. 8093. (f)

Poizvedbe

Pes-volčjak

se je izgubil. Kdor kaj ve kje je, naj sporoči na naslov P. Škafar, Borštnikov trg, Ljubljana. (e)

Prehodna doba deklice

je med 12 in 17 letom,

to je doba, ko mora vsaka deklica imeti zdravo kri, zdrave in močne žilce ter izvirni apetit.

TO DA:

Energina

za krepitev krvi, žilcev in apetita.

»ENERGIN« se dobi v vseh lekarnah, 1 steklenica 1/2 litra Din 35.—. Po pošti pošlje LABORATORIJ »ALGA« - SUSAK 3 velike steklenice Din 110.—, 6 velikih steklenic Din 220.— in 1 gratis, 12 velikih steklenic Din 440.— in 2 gratis.

Odobreno po Min. soc. politike in narod. zdravlja S. Br. 8707 od 23. marca 1932.



Vsemogočni je danes ob pol 11 dopoldne rešil dolgotrajnega in mučnega trpljenja in vzel k sebi za odhod v večnost lepo pripravljeno našo dolgoletno, zvesto uslužbenko ozir. sodelavko, gospodično

Urško Berlogar

Zemske ostanke blage rajnice blagoslove pred mrtvašnico na Vidovdanski cesti št. 9 dne 19. julija ob pol 3 popoldne in nato prepeljejo na pokopališče k Sv. Križu.

Vsem, ki ste poznali našo Urško, prosimo, spomnite se je v svojih molitvah!

Ljubljana, dne 17. julija 1933.

Uprava »SLOVENCA« in nje uslužbenci.

† V globoki žalosti naznaja vsem sorodnikom znancem in prijateljem, da je naša nadvse ljubljena sestra, sestrična, svakinja, teta in stara teta

FLORA MAURER

posestnica

v nedeljo, dne 16. julija 1933 popoldne, po dolgi bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti, v 82. letu v Gospodu zaspala. Pogreb bo v torek, dne 18. t. m. ob 4 popoldne iz Celovške ceste št. 89 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana VII., dne 16. julija 1933.

ZALUJOČI OSTALI

ZAHVALA. Iskreno zahvalo izrekamo vsem, ki so povodom smrti našega dragega

MIRKA

z nami sočustvovali, vsem darovalcem vencev in cvetja ter številnim prijateljem in znancem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti v mnogo prerani grob. Posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom dr. Hafnerju in dr. Volavšku, prečistitemu g. dr. Katniku, prečistiti duhovščini in upravi Leonišča, ki so nam za časa bolezni bili s svojo požrtvovalnostjo v veliko tolažbo.

Maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 19. t. m. ob 10 v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 17. julija 1933.

Zalujoča rodbina TRATNIK in ostalo sorodstvo.

—Ljudska knjižnica: la založništva Jugoslovanske knjižnice v Ljubljani: Lovrenčič: Publius in Hispala, povest, broš 28 Din — Pierre L'Ermitte: Deklica z odprtimi očmi, povest, broš 30 Din — Pierre L'Ermitte: Kako sem ubila svojega otroka, povest, broš 35 Din — Pierre L'Ermitte: 20.000 milj pod morjem, povest, broš 32 Din — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš 40 Din.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Ta kratka beseda je De Welskeina tako zadela, da mu je kar sapo zaprla.

Da je De Welskein o Roriju tako slabo mislil, mu ni bilo zameriti. Ko so namreč Rorija pripeljali pred polkovnika k zaslišanju, je bil v sobi tudi še drugi jetnik, ki je tudi bil v De Welskeinovi kleti, in ki sta se z Rorijem spoznala v stražnici.

Ta mož je torej vedel za vse, kar se je godilo takrat, ko je bil Rory zaslišan. Vedel je, da so mu jih obetali pet in dvajset, da so izpraznili sobo, ko je Rory rekel, da bi polkovniku rad na štiri oči nekaj povedal, da je bil izpuščen, ko so se vrnili v sobo, in da so ga celo odlikovali z izkaznico. To je bilo torej dovolj, da so ga zaradi njegove sreče zavidali vsi irski vstaši.

Vse to so De Welskeinu povedali prijatelji tistega človeka, ki je bil Bettin mož. Bil je De Welskeinova desna roka pri tihotapljenju in tudi združeni Iree. O njegovih tihotapskih poslih je izvedel Scrubs in ga zatožil. Zato so ga pridržali v zaporu. Vsi, ki pridejo pod ključ, kajpada zavidajo svoje srečnejše sotrpine, ki odlete nazaj v prostost. Po njihovem bi morali tudi sedeti. Če pa kolikšak sumijo, da so se tisti srečnejši po kakršnikoli nedovoljeni poti izmuznili iz zanke, skrbje za to, da pride taka stvar poklicanim na ušesa. Vse zunanje okoliščine so močno obremenjevale Rorija. Ni čuda, da se je Darbiju in De Welskeinu vse skupaj zdelo sumljivo.

De Lacy je De Welskeinu, ki je Rorija dolžil izdajstva, vse lepo razložil, da bi Rorija opral v njegovih kakor tudi v očeh vseh tistih, ki so verjeli v Rorijevo izdajstvo.

De Welskein je odšel, preden se je Rory vrnil. Ta je prišel pozno domov, zakaj nikakor se ni mogel odločiti, kaj naj napravi z Reganom. Šele mrak, ki je začel legati na zemljo, ga je opomnil, da je čas iti domov.

Doma so mu povedali, da bi »učenjake« rad z njim govoril. Kar v temi se je dotikal do njegove sobe in se mu oglasil. De Lacy mu je zaklical, naj vstopi. Ko so se vrata za njim zaprla, mu je De Lacy povedal vse, kar sta govorila z De Welskeinom.

Rory je bil ves ogorčen. Ko mu je De Lacy pokazal, da ga dokazi močno obremenjujejo, se je razvnel:

»K vragu z njihovimi dokazi! Ali jih ne morejo imeti za drugo kakor za to, da poštenemu človeku jemljejo dobro ime! Kako morejo dolžiti take umazane reči mene, ki imam kri pravih O'Moreov v sebi! Kazen božja naj pride nadnje, nad te grde obrekovalce! O, da bi jih imel tu, ubil bi jih! Pri moji veri, vse bi pobil! Še enega se nisem rešil, že drugi vale name! O, Bog!« je skoraj bolestno končal.

De Lacy se je trudil, da bi ga pomiril. Sicer je šlo težko, a nazadnje se mu je le posrečilo. Na De Lacievo vprašanje je Rory vse mirno razložil o Salomonovem namigavanju zaradi izredno lepih rac, o šali na sejmju in o Reganovi podlosti, ki mu je namenoma podtaknil tatvino rac. »In ne bi se čudil, ako bi ta lopov tudi te reči zaradi izdajstva razbojnal,« je pristavil ubogi Rory.

Na De Lacievo zagotovilo, da De Welskein Reganovega imena sploh ni omenil pri tej stvari, je Rory dejal, da je vse prav, da pa vidi, da mu ljudje hočejo vzeti dobro ime in da tega ne bo trpel. Vsaj od Regana bo zahteval, da vzame besedo nazaj, zakaj takih očitkov ne more in ne sme preiti, ker se ne ve, kako se take reči lahko končajo.

Prav za prav se je ob reki Roriju jeza precej ohladila. Ze je sklenil, da se ne bo zmenil za to, če ga je

Regan obrekoval, češ, naj ljudstvo sodi o njegovem dobrem glasu. Ko mu je pa De Lacy pripovedoval o novih obrekovanjih, mu je iskra jeze vztelala v plamen. Zato se je odločil, da bo Regana osramotil, da ga bo javno terjal na odgovor, in da bo moral preklatici vse obrekovanje.

Vse to je mladeniča silno bolelo. Legel je ves vročičen. Ponoči so ga mučile sanje. Salomonovo rezanje se je menjavalo s prodirajočim očesom De Welskeina; stražnice in kleti, zapuščene ulice, sejmi z množicami, stari zarjaveli lonci, race, ki so se pekle, vse to se je kupičilo drugo na drugo in mešalo drugo z drugim kakor tiste pisane reči v kalejdenski steklenici. Največkrat so se kazale race. Dve sta ga lovili vsi noč. Vrteli sta se pred njim, dokler se ni tudi on sam vrtel in sukal, kakor bi se tudi sami pekel na ražnju. Videl je, kako sta raci viseli. Iznajdljiva domišljija, ki včasih v sanjah duha tako neusmiljeno muči, je spremenila obe raci v dva zločinca, ki sta se naenkrat spojila v enega samega. V tistem nemu pa je spoznal sebe, kako stoji pred očmi vseh svojih prijateljev in znancev, ki strme vanj in čakajo, da bo zaradi ropa obešen. In bol nad ponižanjem in sramoto ga je zbudila. Zastoj se je trudil, da bi zopet zaspal. Noč ni okrepčala ubogega Rorija. Ob zori je nespočit vstal.

Težko je čakal prihodnje nedelje. Ko je prišla, je šel v cerkev, kjer je vedel, da bo gotovo dobil Regana. Regan, čeprav razuzdan človek, je vsako nedeljo hodil k maši. Irci so se češčenja Boga ob nedeljah tako strogo držali, da je moral biti človek že hud zločinec, ako je zanemarjal službo božjo. Po končani maši se verniki niso takoj razšli, ampak so v skupinah postajali okoli cerkve. Tisti, ki se ves teden niso videli, so se pomenkovali in si pripovedovali najnovejše reči, čeprav so morda svojega bližnjega tudi opravičevali.